
**דוח ביניים ליום
31 במרס 2020**

דוח הדירקטוריון

דוחות כספיים

דוח הדירקטוריון

תוכן עניינים

1	1	תיאור החברה	.1
1	1.1	מבנה החברה ובעלי מניותיה	
1	1.2	תחומי הפעילות של החברה	
2	1.3	החזקות החברה	
2	2	תיאור הסביבה העסקית	.2
2	2.1	שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים	
3	2.2	התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח	
5	2.3	משבר הקורונה	
6	3	אירועים מהותיים בתקופת הדוח	.3
7	4	אירועים מהותיים לאחר תאריך המאזן	.4
8	5	הסברי הדירקטוריון למצב עסקי החברה	.5
8	5.1	מצב כספי	
12	5.2	תזרים מזומנים	
12	5.3	מקורות מימון	
12	6	פרטים בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם	.6
12	7	הליכים משפטיים מהותיים	.7
12	8	אפקטיביות הבקורות הפנימיות והנהלים על הדיווח הכספי והגילוי	.8
13	9	משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II	.9
14	10	שינויים בהרכב הדירקטוריון ובמצבת נושאי משרה בכירה בתקופת הדוח ועד לפרסום הדוח	.10

דין וחשבון הדירקטוריון ליום 31 במרס 2020

דוח זה העוסק בדין וחשבון הדירקטוריון, כולל גם "מידע צופה פני עתיד", כהגדרתו בחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 ("חוק ניירות ערך"). מידע צופה פני עתיד כאמור הינו מידע בלתי ודאי לגבי העתיד המבוסס על מידע שקיים בחברה במועד הדוח וכולל, בין היתר, תחזיות, מטרות, הערכות ואומדנים המתייחסים לאירועים או עניינים עתידיים, אשר התממשותם אינה ודאית ואינם בשליטת החברה. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מהתוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על-ידי הופעת מילים כגון: "החברה מעריכה" "החברה סבורה" וביטויים דומים, אך ייתכן כי מידע זה יופיע גם בניסוחים אחרים. מידע צופה פני עתיד אינו מהווה עובדה מוכחת והוא מבוסס רק על הערכתה הסובייקטיבית של הנהלת החברה, אשר הסתמכה בהנחותיה, בין השאר, על ניתוח מידע כללי שהיה בפניה במועד עריכת דוח זה, ובכללו פרסומים ציבוריים, מחקרים וסקרים, אשר לא ניתנה בהם התחייבות לנכונותו או שלמותו של המידע הכלול בהם, ונכונותו לא נבחנה על-ידי הנהלת החברה באופן עצמאי. התממשותו ו/או אי התממשותו של המידע הצופה פני עתיד אינה ודאית והיא תושפע מגורמים אשר לא ניתן להעריכם מראש והם אינם מצויים בשליטת החברה. לפיכך, על אף שהנהלת החברה מאמינה שציפיותיה, כפי שמופיעות בדוח זה, הינן סבירות, הרי שקוראי דוח זה מוזהרים, כי התוצאות בפועל בעתיד עלולות להיות שונות מאלו שהוצגו במידע צופה פני עתיד המובא בדוח. מידע צופה פני עתיד המופיע בדוח זה, מתייחס אך ורק למועד בו הוא נכתב והחברה אינה מתחייבת לעדכן או לשנות מידע זה, ככל שמידע נוסף בקשר למידע כאמור יגיע לידיעתה.

הכשרה חברה לביטוח בע"מ ("החברה") מתכבדת להגיש את דוח הדירקטוריון על מצב ענייני החברה אשר סוקר את השינויים העיקריים בפעילות החברה לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2020 ("הדוח" ו-"תקופת הדוח", בהתאמה). דוח זה נערך בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998 ובהתאם להוראות הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ("הממונה" ו-"רשות שוק ההון", בהתאמה). הדוח נערך מתוך הנחה שבפני המעיין בו מצוי גם הדוח התקופתי של החברה לשנת 2019 שפורסם ביום 30 במרס 2020 (אסמכתא מספר: 01-032181-2020) ("הדוח התקופתי").

1. תיאור החברה

1.1 מבנה החברה ובעלי מניותיה

החברה הינה תאגיד מדווח¹ שאגרות החוב שלה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ ופועלת בכל ענפי הביטוח הכללי ובתחום ביטוח החיים. החברה הינה חברה בת בשליטה ובעלות אלעזרא החזקות ביטוח בע"מ המחזיקה בשיעור של כ-53.60% ממניות החברה. כמו כן, מר אלי אלעזרא, בעל השליטה בחברה, מחזיק בשיעור נוסף של כ-42.87% ממניות החברה, מהם שיעור של כ-1.87% במישרין וכ-34.67% באמצעות אפרידר החברה לשכון ולפתוח ישראל בע"מ ("אפרידר"), חברה פרטית בבעלותו ובשליטתו של מר אלי אלעזרא וכ-6.33% באמצעות אלעזרא החזקות בע"מ ("אלעזרא החזקות"), שהינה תאגיד מדווח בבעלותו ובשליטתו של מר אלי אלעזרא².

נכון ליום 31 במרס 2020, הסתכמו סך הנכסים המנוהלים על-ידי החברה בכ-19.5 מיליארד ש"ח כדלקמן: כ-14.4 מיליארד ש"ח במסגרת חוזה ביטוח והשקעה תלויי תשואה (משתתף); כ-1.1 מיליארד ש"ח במסגרת חוזה ביטוח שאינם תלויי תשואה (נוסטרו חיים) וכ-4.0 מיליארד ש"ח במסגרת נוסטרו אלמנטרי.

1.2 תחומי הפעילות של החברה

לחברה שני תחומי פעילות עיקריים:

1.2.1 תחום הביטוח הכללי בחברה נחלק לשלושה ענפים עיקריים: ענף רכב חובה; ענף רכב רכוש, הכולל ביטוח צד ג' ו/או ביטוח מקיף; וענף כללי אחר, הכולל ביטוחי רכוש, ביטוחים מפני תאונות אישיות ומחלות לתקופה קצרה, ביטוחי חבויות וביטוח ערבויות.

1.2.2 תחום ביטוח החיים וחסכון ארוך טווח כולל שתי תתי-פעילויות עיקריות: ביטוח סיכונים הקשורים לחייו של אדם וניהול חיסכון ארוך טווח. ענף ביטוח הבריאות בחברה נכלל בתחום ביטוח החיים וחסכון ארוך הטווח, למעט ביטוחי נסיעות לחו"ל וביטוחי קולקטיבים לתקופה קצרה, אשר נכללים בתחום הביטוח הכללי (אלמנטרי), תחת ענף כללי אחר, וזאת בשל אופיים של ביטוחים אלו הנעשים לזמן קצר של עד שנה.

1.2.3 לפרטים נוספים ראה סעיף 2 לפרק עסקי התאגיד בדוח התקופתי.

¹ כהגדרת המונח בחוק ניירות ערך.

² כמו כן, הגב' איריס טרמצי מחזיקה ב-3.53% מהונה המונפק והנפרע של החברה.

1.3 החזקות החברה³

למועד הדוח אין לחברה החזקות בחברות פעילות, למעט החזקותיה במלוא הון המניות של פנינת אפרידר בע"מ (איגוד מקרקעין), חברה פרטית שהתאגדה בישראל ביום 24 בפברואר 2009 ("פנינת אפרידר"). לתקופת הדוח מחזיקה פנינת אפרידר בנכס מקרקעין באשקלון וכן ב-50% מנכס מקרקעין באשדוד.

2. תיאור הסביבה העסקית**2.1 שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים**

להלן שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים בתקופת הדוח ועד למועד פרסום דוח זה, אשר לא תוארו בדוח התקופתי:

כללי**2.1.1 הוראות דין**

2.1.1.1 ביום 4 במאי 2020 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק חוזה ביטוח (תיקון - דרך תשלום תגמולי ביטוח), התש"פ-2020, המבקשת לתקן את החוק הרלוונטי ולהוסיף לו חובה לפיה חברות הביטוח ישלמו את תגמולי הביטוח באותו אמצעי תשלום בו שולמו דמי הביטוח, וזאת כדי להבטיח את הגעת התגמולים למבוטחים. כמו כן, קובעת ההצעה, כי ככל ולא ניתן יהיה לאתר את הלקוחות במאמץ סביר, ייאלצו החברות לפנות לאפוטרופוס הכללי וליידע אותו בדבר הכספים המוחזקים על-ידן.

2.1.2 חוזרים

2.1.2.1 ביום 7 ביוני 2020 פורסם תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - פרמיית אי נזילות, שמטרתו קביעת שיעור פרטני לפרמיית אי נזילות, אשר ישמש בחישוב בדיקת נאותות העתודה עבור פוליסות ביטוח סיעודי (פרט), ביטוחי רכב חובה וביטוחי חבויות. תחילתן של הוראות התיקון, החל מהדוחות הכספיים ליום 30.6.2020 (גוף מוסדי רשאי לבצע יישום מוקדם, גם לדוחות של יום 31.3.2020). כן נקבעה הוראת מעבר, לפיה יישום לראשונה של התיקון יבוצע בדרך של שינוי באומדן חשבונאי בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 8 (IAS).

2.1.2.2 ביום 29 במרס 2020 פורסם תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - בדיקת נאותות העתודה (LAT), שמטרתו לעדכן את אופן חלוקת מוצרי הביטוח השונים בין תיקי הביטוח לצורך מדידת נאותות העתודה. תחילתן של ההוראות, החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2020.

2.1.3 הנחיות והבהרות הממונה

2.1.3.1 ביום 7 ביוני 2020 פורסמה מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) - חוזה ביטוח, שמטרתה לפרט את הצעדים ולוחות הזמנים הנוגעים להם, לשם הבטחת היערכות של חברות הביטוח בישראל ליישום תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17. מפת הדרכים קובעת מספר אבני דרך מרכזיות, לגבי מספר נדבכים: מערכות מידע, תפעול וריצה מקבילה; ניהול הפרויקט; מדיניות חשבונאית; מבדקים כמותיים; וגילוי לציבור. בנוסף, חברת ביטוח נדרשת לנהל תיעוד להתקדמות הפרויקט, לרבות עמידה בלוחות זמנים, חריגות מהתכנית (תכנון מול ביצוע), הסיבות לחריגות והשלכותיהן וכן להעביר לרשות דיווח בכל מקרה של חריגה מהותית מתכנית ההיערכות, וזאת בתוך שבוע מהמועד בו נתגבשה הידיעה.

2.1.3.2 ביום 16 באפריל 2020 פורסמה טיוטת מכתב עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי 2, אשר מציעה לאפשר לחברת ביטוח, בהתאם לאישור שקיבלה מהממונה, לכלול ניכוי בתקופת הפריסה בחישוב עתודות הביטוח. הטייטה מפרטת עקרונות לחישוב הניכוי אשר ישקלו בבחינת הבקשה; אופן המעקב אחר נאותות הכללת הניכוי בתקופת הפריסה בחישוב עתודות הביטוח; ודרישות נלוות שיחולו על חברת ביטוח שבקשתה תאושר כאמור. בהתאם לטייטה, חברת ביטוח המעוניינת לכלול ניכוי בתקופת הפריסה, תמסור לממונה בקשה מתאימה לפחות 60 ימים לפני מועד פרסום דוח יחס כושר הפירעון בו היא מעוניינת לכלול חישוב כאמור.

³ לחברה החזקות נוספות בחברות לא פעילות אשר אינן נכללות בדוח.

בריאות

2.1.4 חוזרים

2.1.4.1 ביום 7 ביוני 2020 פורסם תיקון הוראות החוזר המאוחד - שער 6 חלק 3 פרקים 2, 3 ו-4 - ביטוח תאונות אישיות, שמטרתו להסדיר את ענף תאונות אישיות כך שיבטיח הליך מכירה הוגן וכן כיסוי ראוי למקרה הביטוח. הוראות התיקון כוללות, בין היתר, התייחסות לנושאים שלהלן: (א) קביעת רובד בסיסי לפוליסה, הכולל מוות, נכות צמיתה, ימי אשפוז, שברים וכוויות וימי החלמה; (ב) קביעת הגדרה רחבה ואחידה למונח "תאונה"; (ג) קביעה כי תקופת הביטוח לא תעלה על שנתיים (למעט בפוליסת מוות מתאונה או נכות מתאונה אשר משווקת כהרחבה לביטוח חיים-סיכון בלבד, אשר תהיה בהתאם לתקופת הביטוח בפוליסת ביטוח החיים או קצרה ממנה); (ד) קביעת הוראות ייחודיות לצירוף מבוטחים, כגון: דרישה להליך צירוף נפרד ולא אגב מכירת ביטוח אחר וכן מכירה ע"י בעל רישיון בלבד; (ה) הוראות לעניין קביעת מנגנון ליישוב תביעות נכות בפוליסה. הוראות החוזר יחולו על פוליסות לביטוח תאונות אישיות פרט או קבוצתי, שיונהגו או יוחדשו מיום 1.2.2021 ואילך. כן נקבעו הוראות מעבר לתקופה של שנתיים מיום פרסום החוזר.

במקביל ונוכח הקביעה, כי תקופת הביטוח בפוליסת תאונות אישיות לא תעלה על שנתיים, ביום 7 ביוני 2020 פורסם תיקון לחוזר חידוש חוזה ביטוח, שמטרתו להחיל את הוראותיו גם על פוליסות בענף תאונות אישיות, לרבות ביטוח מוות ונכות מתאונה, אשר אינם משווקים כהרחבה. תחילתן של הוראות התיקון ביום 1.2.2021.

2.2 התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח

להלן תיאור תמציתי של מגמות, אירועים והתפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה שיש להם או צפויה להיות להם השפעה על החברה.

2.2.1 סביבה כללית

מצבו הכלכלי של המשק הישראלי ותשואות שוק ההון בארץ ובעולם משליכים על עסקי החברה ותוצאות פעילותה בתחומים שונים. השלכות אלו יכולות לבוא לידי ביטוי בתשואות תיק הנוסטרו של החברה ובתשואות תיקי העמיתים. בנוסף, לרמת התעסוקה והשכר במשק השפעה על היקף הפעילות בעסקי ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך.

על-פי פרסומי הלמ"ס⁴, התוצר המקומי הגולמי, במחירים קבועים ולאחר ניכוי השפעת העונתיות, עלה ברבעון האחרון של שנת 2019 בכ-3.7% בקצב שנתי, לאחר עלייה של כ-3.5% ברבעון האחרון של שנת 2018 בקצב שנתי וכן עלייה של כ-3.5% ברבעון האחרון של שנת 2017 בקצב שנתי. על-פי תחזית שגיבשה חטיבת המחקר של בנק ישראל⁵, בשנת 2020 התוצר המקומי הגולמי צפוי להצטמק בכ-5.3%, זאת בשל משבר הקורונה העולמי החמור. עם זאת, בנק ישראל צופה שהמשק הישראלי ישתקם ויצמח בכ-8.7% בסיכום שנת 2021.

אבטלה – על-פי סקר כוח אדם שמבצעת הלמ"ס, בחודש אפריל 2020 עודכן שיעור הבלתי מועסקים במשק מתוך כוח העבודה, מנוכה עונתיות, ועמד על שיעור של כ-27.4%. על-פי תחזית בנק ישראל, שיעור האבטלה בישראל יעמוד בסוף 2020 על כ-6% ויעמוד על כ-5.5% בסוף 2021.

מעבר לסיכון הביטוחי, חשופה החברה גם לסיכונים שוק⁶ (MARKET RISK). סיכונים אלה נובעים משינויים במדדי שוק או במחירי שוק. החשיפה לסיכונים שוק אלה נובעת מהרכיבים שלהלן:

- **שיעור ריבית**: סיכון זה נובע משינויים בשיעורי ריבית אשר משפיעים על שווי השוק של הנכסים בתיק הנוסטרו של החברה. הסיכון עלול לגדול כאשר קיים שוני בין מח"מ הנכסים לבין מח"מ ההתחייבויות וכתוצאה מהפרשי עיתוי בין מועד מדידת הנכסים וההתחייבויות.

⁴ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה - חשבונות לאומיים www.cbs.gov.il

⁵ בנק ישראל - התחזית המקרו כלכלית של חטיבת המחקר, אפריל 2020, www.boi.org.il

⁶ ההגדרה לקוחה מתוך פרסום של רשות שוק ההון.

- **שער חליפין**: סיכון זה נובע מתנודות בשערי חליפין למטבעות שונים בהם יש לחברה אחזקה בנכסים (מניות, אג"חים, נדל"ן).
- **שינוי בשיעור האינפלציה**: מבטחים הפועלים בתחום ביטוח החיים, חשופים לסיכונים אינפלציה ודפלציה. האינפלציה מלווה לעתים קרובות בעליית שיעור הריבית, המורידה את ערך התוצאה של ההשקעות. במקרה של דפלציה או ככל ואינפלציה נמוכה מאוד נמשכת, שיעורי הריבית נוטים לרדת. לרשות המבטחים עומדות מספר דרכים אפשריות להקלת סיכון האינפלציה, כגון: לגוון את השקעותיהם ולהשקיע, בנוסף לנכסים, גם בנכסי קומודיטי, בנדל"ן ובאגרות חוב צמודות מדד. על-פי מדיניות ההשקעות של החברה, לפחות 20% מסך נכסי תיק הנוסטרו אלמנטרי ולפחות 70% מתיק הנוסטרו חיים, יהיו צמודי מדד. לעליית המדד תהייה השפעה חיובית על הנכסים הצמודים בתיק. פער המח"מ בתיק לא יהיה יותר מ-1.5 שנים של נכסים מול התחייבויות. סיכון השוק שחברות הביטוח חשופות אליו עולה ככל שהמתאם בין התשואה בשווקים הפיננסיים לבין התשואה על ההון העצמי גבוה יותר. תשואה זו מושפעת מהכנסות החברה מדמי ניהול ואלו מושפעות מביצועי השוק, כיוון שחברות הביטוח גובות דמי ניהול מהחיסכון המצטבר בשיעורים שונים, בהתאם לסוגי הפוליסות ששווקו לאורך שנות החיתום. לדוגמה, בגין פוליסות מסוג משתתף ברווחים שהופקו עד סוף שנת 2003 נגבים מסכום החיסכון המצטבר דמי ניהול בשיעור 0.6% וכן עמלה בשיעור 15% מהרווח הריאלי.

2.2.2 מגמות בשער חליפין, אינפלציה וריבית, אפריל 2020⁷

האינפלציה וציפיות האינפלציה: להערכת חטיבת המחקר של בנק ישראל, האינפלציה בארבעת הרבעונים הקרובים תעמוד על כ-0.5%. האינפלציה בסוף 2020 צפויה להסתכם ב-0.8% ובסוף 2021 צפויה להסתכם ב-0.9%.

שער חליפין: במונחי שער החליפין הנומינלי האפקטיבי לרבעון 1 לשנת 2020, נרשם פיחות של כ-0.75% בשער החליפין הנומינלי האפקטיבי. ביחס לדולר חל פיחות של כ-3.02% וביחס לאירו חל פיחות של כ-1.02%.

ריבית: להערכת חטיבת המחקר, ריבית בנק ישראל תעמוד בסוף שנת 2020 בתחום 0.1%-0% ובסוף שנת 2021 תעמוד בתחום 0%-0.25%. ריבית בנק ישראל ירדה במהלך הרבעון הראשון של 2020 מ-0.25% ל-0.1%, וזאת בכדי לתת סיוע נוסף למשק להתמודד עם משבר הקורונה.

2.2.3 התפתחויות בסביבה הכלכלית לאחר תאריך המאזן

נכון לסוף חודש מרס 2020 נכסי הסיכון ירדו. מדד ה-S&P500 ירד בכ-19.9%, הנאסד"ק 100 ירד בכ-10.2%, מדד ה-DAX ירד בכ-25.9%, מדד תל אביב 35 ירד בכ-21% ומדד ת"א 90 ירד בכ-21.6%.

לאחר פרסום שיעור ירידת מדד המחירים לצרכן בחודש אפריל 2020 שעמד על 0.3%, שיעור האינפלציה ירד ל-0.6% בקצב שנתי, ול-0.4% מתחילת השנה. שיעור האינפלציה בסיכום שנת 2020 צפוי להיות שלילי, וזאת בעקבות משבר הקורונה אשר גורם למיתון כבד בארץ ובעולם (על-פי קונצנזוס התחזיות של כלכלנים בשוק ההון). לפי שעה, בנק ישראל ממשיך להתערב בשוק המט"ח וגם בשוק האג"ח, וזאת בכדי לתמוך בשווקים הפיננסיים על רקע המגפה. ציפיות האינפלציה ירדו ביחס לשנה שעברה בכ-50 נקודות בסיס בטווח של עשר שנים (כיום, הצפי הוא של כ-1.2% בטווח זה, לעומת 1.7% שנה שעברה). עם זאת, יש לקחת מספר גורמים שעשויים לשנות את תוואי האינפלציה, בין היתר, התחזקות מחיר הנפט החל מחודש אפריל; אפשרות להעלאת מחירים מצד פירמות ששרדו את המשבר; וכן העלאת מיסים על-ידי הממשלה לצורך מימון הגירעון שנוצר בעקבות תכניות הסיוע למשק.

השווקים הפיננסיים בעולם ממשיכים להשתפר, זאת לאחר התמתנות בנתוני התחלואה בעולם וכן התקדמות משמעותית בדרך למציאת חיסון או תרופה לוירוס הקורונה.

⁷ ראה הי"ש 6 לעיל.

2.3 משבר הקורונה

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 החלה התפשטות מהירה של נגיף הקורונה ברחבי העולם ובמדינת ישראל, אשר הביאה לנקיטת צעדי התגוננות על-ידי ממשלות באמצעות הגבלות מסחר וצמצום פעילות עסקים. תהליך זה הוביל למגמות שליליות ופגיעה כלכלית נרחבת בשווקים הפיננסיים ("המשבר" או "משבר הקורונה").

בישראל, משבר הקורונה הביא לקטיעה של מגמת הצמיחה ובעקבות כך חלה ירידה בתוצר. למעלה משליש מהמשק הושבת, הצריכה הפרטית קטנה בצורה משמעותית ביחס לתקופה שטרם המשבר וכמעט למיליון עובדים תבעו דמי אבטלה. ההשפעה על ענפי המשק אינה אחידה ויש שונות ברמות ההתאוששות בין מגזרי הפעילות במשק. לאחר תאריך המאזן ועד סמוך למועד פרסום דוח זה, בוטלו חלק מההגבלות במשק, אך אין ודאות כי מגמה זו תימשך ויש קושי להעריך את משך הזמן עד חזרת המשק לפעילות מלאה.

כצעדים מונעים והגנתיים החליטה הנהלת החברה לפעול במספר מישורים על-מנת להתמודד עם השפעת נגיף הקורונה על פעילותה העסקית, וזאת על-ידי קיום הערכות מצב תקופות, נקיטת פעולות בהתאם לתוכנית החירום של החברה וביצוע פעולות לצמצום ומניעת הידבקות בקרב עובדי החברה (חלק מעובדי החברה הוצאו לחל"ת; חלק הועברו לעבודה מרחוק; ובאשר ליתר העובדים, עבודתם ממשיכה החברה הותאמה להנחיות משרד הבריאות). במהלך חודש אפריל 2020 כלל עובדי החברה, לרבות ההנהלה, הפחיתו את עלות משרתם ל-80% משרה. בנוסף, ביום 29 במרס 2020 יו"ר הדירקטוריון וכלל הדירקטורים בחברה החליטו על הפחתה גורפת של 7.5% משכרם, וזאת לתקופה של 3 חודשים.

בהמשך לכך, ביום 3 במאי 2020 החליטה הנהלת החברה על נקיטה בצעדים נוספים הקשורים בכוח האדם והמבנה הארגוני של החברה. במסגרת זו, הוחלט על סיום העסקתם של כ-7% ממצבת עובדי החברה וביצוע התאמות שתיערכנה בהסכמי ההתקשרות עם ספקי החברה (הפחתה מהתמורה או סיום מידי של ההתקשרות).

במהלך תקופת המשבר ובהתאם לתכנית ההמשכיות העסקית של החברה, ננקטו על-ידי החברה צעדים מחויבים על-מנת להתמודד עם השפעות הנגיף, לרבות ביצוע הערכות מצב שוטפות בפורום החירום, קיום הערכות מצב וישיבות תקופות של דירקטוריון החברה וועדות ההשקעה, פעולות לצמצום ומניעת הדבקה בקרב עובדי החברה ולקוחותיה, שימוש בתשתיות ועבודה מרחוק, תוך המשך הפעלת כלל התהליכים החיוניים הנדרשים בחברה בכדי ליתן שירות מלא ללקוחות.

למועד פרסום הדוח, עובדי החברה חזרו לשגרת עבודה מלאה, תוך שמירת היכולות לעבודה מרחוק והפעלת מעת לעת ולפי הצורך.

היבטים עסקיים בתחום ביטוח כללי

במהלך תקופת הדוח לא נרשמה השפעה ברכישת מוצרים בתחום ביטוח כללי. עם זאת, בחודשים אפריל ומאי חלה ירידה מצטברת של כ-20% ברמת המכירות של תחום ביטוח כללי, כאשר עיקר הירידה נרשם בענפי החובה, הרכוש והעסקים (בממוצע של כ-22%) ואילו בענפי הדירות נרשם קיטון שאינו מהותי. למועד כתיבת דוח זה בחודש יוני, שבה החברה לקצב המכירות הרגיל שלה והחברה צופה כי הירידה תתמתן בעתיד.

היבטים עסקיים בתחום ביטוח חיים ובריאות

במהלך תקופת הדוח לא חלה ירידה מהותית בגביית הפרמיות השוטפות בתחום. עם זאת, בחודשים אפריל ומאי חלה ירידה מצטברת של כ-10% בגביית הפרמיות, בעיקר במוצרי ביטוח מנהלים, המיוחסת בעיקרה לירידה בשיעור התעסוקה במשק בשל המשבר. במוצר החיסכון הטהור "בסט אינוסט" המגמה העיקרית של המבוטחים הייתה הסטת כספים למסלולים סולידיים. בנוסף, חל גידול של כ-100% ברמה הרבעונית במשיכות כספים נזילים על-ידי מבוטחים במוצרים אלה, לצד גידול של כ-150% בגיוסי הכספים הנזילים, לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

החל מתחילת חודש אפריל 2020, מגמת הפדיונות התמתנה, כך שנכון לחודש מאי 2020, חזרה הפעילות לשגרה. עם זאת, בשל התשואה השלילית שנרשמה בכל מסלולי ההשקעה בתקופת הדוח, חלה ירידה מצטברת של צבירת התיק בשיעור של כ-6%. לפרטים נוספים ראה באור 3(ד) לדוחות הכספיים.

בהתאם להערכות החברה, נכון למועד זה, בתחומי חיסכון ארוך טווח ובריאות, החברה לא צופה חשיפות ביטוחיות משמעותיות בהקשר של נגיף הקורונה, לרבות שיעורי תחלואה ותביעות. הערכות אלו מבוססות על המידע הקיים לגבי שיעור התחלואה והתמותה, אך אין לחברה יכולת להעריך אם המידע כאמור מהימן או מלא ולכן מידע כאמור הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, שעשוי להתממש באופן שונה.

היבטים הנוגעים להשקעות החברה

חלק ניכר מתיק הנכסים של החברה מושקע בניירות ערך סחירים ומושפע מתנודתיות שוק ההון. ירידת הערך בתיק ההשקעות שאינו מוחזק כנגד התחייבויות תלויות תשואה הסתכמה בתקופת הדוח בסך של כ-44 מיליון ש"ח לפני מס, מתוכו כ-31 מיליון ש"ח מיוחס לתיק ניירות הערך הסחירים.

נכון למועד פרסום הדוח, בשל עלייה בשווקי ההון מלוא הפסדי התיק הסחיר קוזזו ואף נרשמו רווחי השקעות, כך שסך הרווח לאחר תאריך המאזן ועד ליום פרסום הדוח עמד על כ-37 מיליון ש"ח בתיק הנוסטרו של החברה.

באשר לנכסיה הלא סחירים של החברה בתיק הנוסטרו, בחנה החברה את השפעתה של המגיפה על השווי ההוגן של נכסים אלו. בכל הקשור לנכסי הנדל"ן להשקעה של החברה בהתאם להערכות שנתקבלו ממעריכי שווי חיצוניים בלתי תלויים, לא בוצע שינוי בשיעורי ההיוון שעמדו בבסיס הערכות השווי של נכסי החברה ליום 31 בדצמבר 2019. החברה ביצעה הפחתה משווי נכסי הנדל"ן המניב בהתאם לצפי ההקלות הצפויות בנוגע לתקבולי דמי השכירות אשר באה לידי ביטוי בדוחות כספיים אלו.

ביחס להשקעות פיננסיות לא סחירות אחרות, לרבות קרנות השקעה, הערכות שווי השקעות ריאליות, החברה בחנה את הצורך בירידת ערך באותן השקעות בהן נתגלו סממנים לירידת ערך ובמקרה הצורך קיבלה עדכון להערכות השווי ובנוסף השתמשה במידע הזמין ביותר שברשותה וביצעה הפחתת ערך בדוחות הכספיים בהתאם.

לאור תשואה ריאלית שלילית שנרשמה בפוליסות ביטוח החיים המשתתפות ברווחים אשר שווקו עד שנת 2004, החברה לא גבתה דמי ניהול משתנים במהלך שנת 2020 וכל עוד לא תושג בעתיד תשואה ריאלית חיובית בגין פוליסות אלו, לא תוכל החברה לגבות דמי ניהול משתנים ("הבור בדמי הניהול"). ליום 31 במרס 2020 הבור בדמי הניהול עמד על 16.8 מיליון ש"ח לפני מס. בעקבות עליות בשווקי ההון, בתקופה שלאחר תאריך המאזן ועד ליום 14 ביוני 2020, החברה כיסתה חלק ניכר מהבור בדמי הניהול כך שליום פרסום הדוח הבור קטן ל-5 מיליון ש"ח.

יודגש, כי השלכות אירוע התפשטות הנגיף כאמור, עשויות להשפיע על יחס כושר הפירעון בשנת 2020, ככל והמשבר ימשך. יחד עם זאת, החברה צופה עמידה ביחס כושר הפירעון בהתאם להוראות המעבר. לפרטים נוספים ראה סעיף 9 לדוח זה.

נכון למועד זה, אין ביכולתה של החברה להעריך באופן מלא את השפעת משבר נגיף הקורונה על תוצאות החברה, בין היתר, עקב חוסר הוודאות בדבר משכו של המשבר, עוצמתו והשפעותיו על המשק, הן הישראליות והן הגלובליות ולצעדים נוספים שיינקטו על-ידי הממשלות והבנקים המרכזיים עקב התנודתיות החריפה בשוקי ההון.

ההערכות בדבר השפעות משבר נגיף הקורונה על תוצאות החברה והצפי שלה לירידה בהכנסות העתידיות הינן בגדר מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. המידע כאמור מבוסס, בין היתר, על הערכות ואומדנים של החברה נכון למועד דיווח זה בהסתמך על הפרסומים בארץ ובעולם בנושא זה, אשר התממשותם אינה וודאית ואינה בשליטת החברה וכן על הנחיות הגורמים המוסמכים במדינת ישראל ומחוצה לה, אשר עשויות להשתנות מעת לעת. הערכות החברה עשויות שלא להתממש או להתממש באופן שונה מהותית, בין היתר, ככל שיחולו שינויים בהנחיותיהם של הגורמים המוסמכים בארץ ובעולם. לפרטים נוספים בדבר תובענות ייצוגיות שהוגשו בקשר עם משבר הקורונה ראה באור 6 לדוחות הכספיים.

3. אירועים מהותיים בתקופת הדוח

להלן יפורטו שינויים ואירועים מהותיים שאירעו בעסקי החברה בתקופת הדוח:

3.1 אסיפה כללית

ביום 3 בפברואר 2020 התקיימה אסיפה כללית של בעלי מניות החברה, במסגרתה אושר חידוש מינויו של מר יצחק עמר כדח"צ וכדב"ת. לפרטים נוספים ראה תקנה 29(ג) בפרק הרביעי לדוח התקופתי.

3.2 אסיפה כללית מיוחדת ואישור תיקון תקנון החברה

ביום 8 בינואר 2020 התקיימה אסיפה כללית מיוחדת של בעלי מניות החברה, במסגרתה אושר תיקון לתקנון ההתאגדות של החברה. לפרטים נוספים ראה תקנה 28 בפרק הרביעי לדוח התקופתי.

3.3 עסקאות עם בעל השליטה

3.3.1 להלן יפורטו עסקאות עם בעל השליטה או שלבעל השליטה היה עניין באישורן בתקופת הדוח, שלא תוארו בדוח התקופתי:

- 3.3.1.1 ביום 29 במרס 2020 אישר דירקטוריון החברה, לאחר אישור ועדת הביקורת, הפחתת 15% מהיקף משרתו של עוזר יו"ר הדירקטוריון, מר אור אלעזרא, בנו של מר אלי אלעזרא, יו"ר דירקטוריון החברה ובעל השליטה בה, כך שתעמוד על היקף משרה של 65%. לפרטים נוספים ראה תקנה 22 בס"ק 14 בפרק הרביעי לדוח התקופתי.
- 3.3.1.2 ביום 29 במרס 2020 אישר דירקטוריון החברה את חידוש הסכם הניהול ב"מרכז המסחרי אפרידר" בין אפרידר לבין פנינת אפרידר. לפרטים נוספים ראה תקנה 22 בס"ק 6 בפרק הרביעי לדוח התקופתי.
- 3.3.1.3 ביום 25 במרס 2020 אישרה הוועדה לצדדים קשורים את חידוש הסכם השכירות בין פנינת אפרידר לבין אפרידר וכן תוספת להסכם שכירות בין פנינת אפרידר לבין גבי שוש אלעזרא, שניהם לתקופת שכירות של 12 חודשים.
- 3.3.1.4 ביום 23 בפברואר 2020 אישר דירקטוריון החברה, דחייה (גרייס) של תשלום דמי השכירות והניהול לתקופה של שלושה חודשים לחברת מרינה הול אשקלון בע"מ. לפרטים נוספים ראה תקנה 22 בפרק הרביעי לדוח התקופתי.

4. אירועים מהותיים לאחר תאריך המאזן**4.1 זימון לשימוע בקשר עם פעילות היבוא העקיף באלבר ציי רכב (ר.צ.) בע"מ**

ביום 25 במאי 2020 החברה דיווחה כי מר אלי אלעזרא, יו"ר דירקטוריון החברה, קיבל מפרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה) מכתב יידוע, לפיו הפרקליטות שוקלת את העמדתו לדין, בכפוף לשימוע, בגין מוערבות בפעילות יבוא עקיף שבוצעה על-ידי חברה בת של אלבר שירותי מימונית בע"מ. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי מיום 25 במאי 2020 (אסמכתא מספר: 2020-01-052575), המובא על דרך ההפניה.

4.2 הסכם התקשרות עם הראל חברה לביטוח בע"מ ("הראל")

ביום 18 במאי 2020 דיווחה החברה על התקשרות בהסכם מחייב עם הראל, לפיו הראל תעניק לחברה שירותי תפעול עבור תיק העבר וכן שירותי בית תוכנה ושירותי לשכת שירות עבור תיק העבר והתיק החדש. ההתקשרות בהסכם מותנית בקבלת אישור בלתי מותנה מהמומנה על רשות שוק ההון. לפרטים נוספים ראה באור 1(ג) לדוחות הכספיים ודיווח מיידי מיום 18 במאי 2020 (אסמכתא מספר: 2020-01-049614), המובא על דרך ההפניה.

4.3 אסיפה שנתית של בעלי המניות של החברה

ביום 27 במאי 2020 אישרה האסיפה השנתית של בעלי מניות החברה את חידוש מינויים של ה"ה אלי אלעזרא, דניאל חוזט ויצחק קאול כדירקטורים בחברה לתקופת כהונה נוספת; חידוש מינויו של מר שמעון כהן כדח"צ וכדב"ת לתקופת כהונה נוספת; תשלום גמול שנתי וגמול השתתפות לשנת 2020 לדירקטורים (שאינם דח"צים) ושאינם מקבלים שכר אחר מהחברה, על-פי השכר המזערי המשולם לדירקטורים החיצוניים בחברה בהתאם לדרגת החברה על-פי תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תשי"ס-2000; מינוי מחדש של משרד קוסט, פורר, גבאי את קסירר, כמשרד רואה החשבון המבקר של החברה לשנת 2020; ורכישת פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה של החברה (לרבות דירקטורים ונושאי משרה שהם בעל השליטה בחברה ו/או קרוביו), לתקופה של 12 חודשים בגבול אחריות של עד 10 מיליון דולר ארה"ב לתביעה ובמצטבר לתקופת הביטוח, בפרמיה שנתית בסך של 25 אלפי דולר ארה"ב ופוליסת מטריה (שכבה נוספת) בגבול אחריות משותף עם אלעזרא החזקות בסך 15 מיליון דולר ארה"ב לתביעה ובמצטבר לתקופת הביטוח, בפרמיה שנתית של 23,850 דולר ארה"ב. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי מיום 27 במאי 2020 בדבר תוצאות האסיפה השנתית (אסמכתא מספר: 2020-01-053916), המובא על דרך ההפניה.

4.3.1 לאחר תקופת הדוח החברה ביצעה עסקאות עם בעל השליטה או עסקאות שלבעל השליטה בה היה עניין באישורו, כמפורט להלן:

- 4.3.1.1 ביום 27 במאי 2020 אישר דירקטוריון החברה, לאחר שוועדת הביקורת דנה בעסקה וסיווגה אותה כעסקה שאינה חריגה הנעשית בתנאי שוק, את הגדלת העמלה המשולמת לאלבר סוכנות לביטוח כללי (2016) בע"מ עבור מכירת פוליסות ביטוח של החברה, מעמלה בשיעור של 10% לעמלה בשיעור של 12%.

4.3.1.2 בהמשך למפורט בדוח התקופתי של החברה בדבר הארכת התקשרות החברה עם חברת ממסי שרותי דרך וגרירה בע"מ לרכישת שירותי דרך וגרירה לפוליסות ביטוח רכב לתקופה של 3 חודשים, ביום 15 ביוני 2020 אישר דירקטוריון החברה, לאחר שוועדת הביקורת דנה בעסקה וסיווגה אותה כעסקה שאינה חריגה הנעשית בתנאי שוק, את חידוש ההתקשרות לתקופה של 12 חודשים.

4.3.1.3 ביום 15 ביוני 2020 אישר דירקטוריון החברה, לאחר אישור ועדת התגמול, מענק שנתי למר אור אלעזרא, בנו של מר אלי אלעזרא המשמש כיועץ ליו"ר דירקטוריון החברה, בגובה שתי משכורות חודשיות. המענק אושר על-פי מדיניות התגמול של החברה ובמסגרת החלטת החברה להעניק מענקים שנתיים על בסיס תוצאות פעילות שנת 2019 למנכ"ל ולהנהלת החברה, אשר הענקתם נדחתה לאור משבר הקורונה

5. הסבר הדירקטוריון למצב עסקי החברה

5.1 מצב כספי

5.1.1 להלן נתונים עיקריים מהדוחות על המצב הכספי (במיליוני ש"ח):

31.12.2019	31.3.2019	31.3.2020	
344.8	364.2	308.9	סה"כ הון
3,682.1	3,721.1	3,745.6	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
15,188.6	11,991.4	14,180.2	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
1,361.1	1,494.6	1,299.2	התחייבויות אחרות
20,231.8	17,207.1	19,225.0	סה"כ התחייבויות
14,269.0	11,095.0	13,550.2	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
2,008.8	2,030.4	1,922.7	השקעות פיננסיות אחרות
4,298.8	4,445.9	4,061.0	נכסים אחרים
20,576.6	17,571.3	19,533.9	סה"כ מאזן

5.1.2 הון

ההון לתאריך הדוח הסתכם לסך של כ-308.9 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של כ-344.8 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019. השינוי בהון נובע מהפסד כולל לאחר מס בתקופת הדוח בסך של כ-35.9 מיליון ש"ח. לעניין משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II ראה סעיף 9 להלן.

5.1.3 רווח והפסד - נתונים עיקריים דוחות כספיים מאוחדים (במיליוני ש"ח):

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס				
	2019	השינוי באחוזים 2020/2019	2019		2020
					ביטוח כללי
1,171.6	14.8	274.4	315.0		פרמיות שהורווחו ברוטו
790.6	13.9	185.0	210.8		פרמיות שהורווחו בשייר
63.2	*	31.0	(41.6)		רווח (הפסד) כולל לפני מס ממגזר ביטוח כללי
					ביטוח חיים והיסכון לטווח ארוך
539.9	(8.5)	146.0	133.6		פרמיות שהורווחו ברוטו
464.0	(3.4)	127.6	123.2		פרמיות שהורווחו בשייר
128.4	5.1	29.5	31.0		הכנסות מדמי ניהול בביטוח החיים
(15.2)	50.0	(5.2)	(7.8)		רווח (הפסד) כולל לפני מס ממגזר ביטוח חיים
48.0	*	25.8	(49.4)		סה"כ רווח (הפסד) ממגזרי פעילות
					פריטים שלא יוחסו למגזרי הפעילות
32.8	*	7.8	(0.5)		רווחים מהשקעות נטו, הכנסות מימון והכנסות אחרות
(4.8)	(41.2)	(1.7)	(1.0)		הוצאות הנהלה וכלליות
(15.8)	(15.9)	(4.4)	(3.7)		הוצאות מימון
12.2		1.7	(5.2)		סה"כ רווח (הפסד) מפריטים שלא יוחסו
60.2	*	27.5	(54.6)		רווח (הפסד) כולל לפני מס
43.7	*	18.0	(35.9)		סה"כ רווח (הפסד) כולל, נטו ממש

* מעבר מרווח להפסד

תוצאות התפתחות הרווח/הפסד הכולל:

תוצאות מגזרי הפעילות בהם עוסקת החברה (מגזר ביטוח כללי וחיים) הסתכמו בתקופת הדוח בהפסד כולל לפני מס של כ-49.4 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח הכולל לפני מס בסך של כ-25.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר מרווח להפסד נובע ממגזר ביטוח כללי ומיוחס בעיקרו להפסדים שנרשמו הרבעון בתיק הנוסטרו בנכסים הסחירים והבלתי סחירים בסכום של כ-43.1 מיליון ש"ח בעקבות המשבר בשוק ההון שנבע כתוצאה ממגיפת הקורונה. הפסדים אלו מותנו במקצת לאחר תאריך המאזן עם עליה בעקום ריבית חסרת הסיכון, ירידה בשיעור מדד המחירים לצרכן והוראות הממונה לעניין מדידת ההתחייבויות - פרמיית אי נזילות, אשר הקטינו את ההתחייבויות הביטוחיות בכ-10 מיליון ש"ח וזאת לעומת הכנסות מהשקעות בתיק הנוסטרו אשתקד של כ-19 מיליון ש"ח.

כמו כן, בתקופת הדוח התרחשו נזקי טבע אשר הביאו לגידול בתשלומים ושינוי בהתחייבויות התלויות בכ-9.2 מיליון ש"ח בשייר וכן חלה ירידה ברווח החיתומי בענף רכב רכוש.

ההפסד הכולל לפני מס מסעיפים שלא יוחסו למגזרי פעילות הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ-5.2 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח כולל לפני מס בסך של כ-1.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, כאשר המעבר מרווח להפסד נובע מההפסדים בתיק הנוסטרו.

בתקופת הדוח הסתכם ההפסד הכולל לפני מס לסך של כ-54.6 מיליון ש"ח, לעומת רווח של כ-27.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד הכולל לאחר מס הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ-35.9 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח הכולל לאחר מס בסך של כ-18.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

5.1.3.1 ניתוח מגזר ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך

ביטוח חיים	מיליון ש"ח	שינוי באחוזים
פרמיות שהורווחו ברוטו		
1-3/2020	133.6	(8.5)
1-3/2019	146.0	(7.8)
רווח (הפסד) לפני מס		
1-3/2020	(6.8)	3.0
1-3/2019	(6.6)	407.7
סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מס		
1-3/2020	(7.8)	50
1-3/2019	(5.2)	188.9

* מעבר מרווח להפסד

נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים בדבר רווחי השקעות ותשואות למבטוחים להלן פרטים בדבר אומדן סכום רווחי ההשקעות, נטו שנקפו למבטוחים בפוליסות תלויות תשואה ודמי הניהול המחושבים בהתאם להנחיות הממונה, על בסיס התשואה והיתרות של עתודות הביטוח:

1-12/2019	1-3/2019	1-3/2020	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
1,527.8	582.2	(1,476.8)	רווחי (הפסדי) השקעות שנקפו למבטוחים לאחר דמי ניהול
128.4	29.5	31.0	סה"כ דמי ניהול

התשואות הנומינליות בפוליסות המשתתפות ברווחים בשל פוליסות שהוצאו משנת 1992 ואילך (קרן י) היו כדלקמן:

1-12/2019	1-3/2019	1-3/2020	
%	%	%	
13.8	5.16	(7.17)	תשואה ברוטו
0.6	0.15	0.15	דמי ניהול קבועים
1.53	0.39	-	דמי ניהול משתנים
11.44	4.6	(7.31)	תשואה נטו למבוטח

התשואות הנומינליות בפוליסות שהוצאו משנת 2004 ואילך (במסלול ההשקעה "מסלולית כללית") היו כדלקמן:

1-12/2019	1-3/2019	1-3/2020	
%	%	%	
13.74	5.01	(6.89)	תשואה ברוטו
0.79	0.2	0.2	דמי ניהול קבועים
12.86	4.8	(7.07)	תשואה נטו למבוטח

ניתוח מגזר פעילות ביטוח חיים וחסכון לטוח ארוך

בתקופת הדוח הסתכמו תוצאות מגזר ביטוח חיים בהפסד כולל לפני מס של כ-7.8 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד כולל לפני מס בסך של כ-5.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהפסד בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר מהירידה במרווח הפיננסי בעקבות השפעת משבר הקורונה, מעליה בתשלום תביעות בשייר החברה בסכום של כ-4 מיליון ש"ח וכן מהגדלת העתודה במוצר "סיעוד" בסכום של כ-2 מיליון ש"ח במסגרת בדיקת נאותות העתודות, בעקבות ירידת עקום הריבית חסרת הסיכון בשנים הרלוונטיות. כן יצוין, כי כתוצאה מהתשוואה השלילית בתיק המשתתף ברווחים, החברה לא גבתה דמי ניהול משתנים בתקופת הדוח, לעומת גביית דמי ניהול משתנים בסכום של 6.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (לעניין הבור בדמי הניהול ראה באור 1(ד) לדוחות הכספיים). מנגד, בעקבות פרסום תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - פרמיית אי נזילות, לפיו על החברה לחשב פרמיית אי נזילות בגובה של 80% חלף 50%, עלתה ריבית ההיוון המשמשת בחישוב העתודות הביטוחיות במוצר "סיעוד", גרמה להקטנת ההתחייבות הביטוחית במסגרת בדיקת נאותות העתודות ולהגדלת הרווח בסכום של 8.9 מיליון ש"ח.

הפרמיות שהורווחו בתקופת הדוח הסתכמו בסך של כ-133.6 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של כ-146.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-8.5%. הקיטון בהיקף הפרמיות שהורווחו בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד נובע מירידה בפרמיה השוטפת בפוליסות ביטוחי המנהלים וזאת בהמשך להחלטת החברה על הפסקת שיווק ביטוחי מנהלים.

סכומי הפדיונות בתקופת הדוח הסתכמו בכ-92.5 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-84.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה גידול של כ-9.8%. שיעור הפדיונות במונחים שנתיים ביחס לממוצע עתודות ביטוח חיים ברטו ליום 31 במרס 2020 וליום 31 במרס 2019 הינו כ-7.2% וכ-7.3%, בהתאמה.

5.1.3.2 ניתוח תחום ביטוח כללי לפי ענפים: רכב חובה, רכב רכוש וביטוח כללי אחר (במיליוני ש"ח):

אחוז מסה"כ לרבעון		השינוי באחוזים בין הרבעונים 2020/2019	לרבעון שהסתיים ב-31 במרס		
2019	2020		2019	2020	
רכב חובה					
29.2	29.1	1.2	124.1	125.6	פרמיות ברוטו
12.1	11.8	(4.7)	34.3	32.7	פרמיות שייר
15.8	26.4	*	4.9	(11.0)	רווח (הפסד) כולל לפני מס
רכב רכוש					
37.6	37.4	1.3	159.6	161.6	פרמיות ברוטו
55.5	55.9	(1.4)	157.2	155.0	פרמיות שייר
41.9	39.4	*	13.0	(16.4)	רווח (הפסד) כולל לפני מס
			74.2	87.7	ברוטו Loss ratio באחוזים(1)
			72.8	86.3	שייר Loss ratio באחוזים(2)
			94.5	107.0	ברוטו Combined ratio באחוזים(3)
			93.2	105.9	שייר Combined ratio באחוזים(4)
ביטוח כללי אחר					
ענפי חביות					
14.0	14.5	5.2	59.5	62.6	פרמיות ברוטו
19.7	20.3	1.3	55.7	56.4	פרמיות שייר
21.0	27.4	*	6.5	(11.4)	רווח כולל לפני מס
ענפי רכוש אחרים					
19.2	19.0	0.6	81.5	82.0	פרמיות ברוטו
12.7	12.0	(7.2)	36.0	33.4	פרמיות שייר
21.3	6.8	*	6.6	(2.8)	רווח (הפסד) כולל לפני מס
			59.7	76.3	ברוטו Loss ratio באחוזים(1)
			54.8	72.2	שייר Loss ratio באחוזים(2)
			84.5	103.7	ברוטו Combined ratio באחוזים(3)
			81.5	102.5	שייר Combined ratio באחוזים(4)
סה"כ					
100	100	1.7	424.7	431.8	פרמיות ברוטו
100	100	(2.0)	283.2	277.5	פרמיות שייר
100	100	*	31.0	(41.6)	רווח (הפסד) כולל לפני מס

*מעבר מרווח להפסד

(1) תשלומים ושינוי בתלוינות ברוטו

פרמיה מורוחת ברוטו

(2) תשלומים ושינוי בתלוינות שייר

פרמיה מורוחת שייר

(3) תשלומים ושינוי בתלוינות ברוטו+ הוצאות ועמלות

פרמיה מורוחת ברוטו

(4) תשלומים ושינוי בתלוינות שייר+ הוצאות ועמלות

פרמיה מורוחת שייר

ניתוח ענפי פעילות ביטוח כללי (רכב חובה, רכב רכוש וביטוח כללי אחר)

ההכנסות מפרמיות ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-431.8 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של כ-424.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-1.7%.

בענפי פעילות ביטוח כללי נרשם בתקופת הדוח הפסד כולל לפני מס בסך של כ-41.6 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח כולל לפני מס בסך של כ-31.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר מרווח להפסד מיוחס בעיקרו להפסדים שנרשמו במהלך הרבעון בתיק הנוסטרו בנכסים הסחירים והבלתי סחירים, בסכום של כ-43.1 מיליון ש"ח, וזאת בעקבות המשבר בשוק ההון שנבע כתוצאה ממשבר הקורונה (להלן: "הפסדים בתיק הנוסטרו"). הפסדים אלה מותנו במקצת עם עליה בעקום ריבית חסרת הסיכון, ירידה בשיעור מדד המחירים לצרכן והוראות הממונה לעניין מדידת ההתחייבויות - פרמיית אי נזילות, אשר הקטינו את ההתחייבויות הביטוחיות בכ-10 מיליון ש"ח וזאת לעומת הכנסות מהשקעות בתיק הנוסטרו אשתקד של כ-19 מיליון ש"ח.

כמו כן, בתקופת הדוח התרחשו נזקי טבע אשר הביאו לגידול בתשלומים ושינוי בהתחייבויות התלויות בכ-9.2 מיליון ש"ח בשייר וכן חלה ירידה ברווח החיתומי בענף רכב רכוש.

ענף פעילות רכב חובה

ההכנסות מפרמיות ברוטו בענף רכב חובה הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-125.6 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-124.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של 1.2%.

תוצאות הענף הסתכמו בתקופת הדוח בהפסד כולל לפני מס של כ-11.0 מיליון ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס של כ-4.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

המעבר מרווח להפסד נובע בעיקר מהפסדים בתיק הנוסטרו שנרשמו הרבעון. הפסדים אלה מותנו במקצת עם עליה בעקום ריבית חסרת הסיכון, ירידה בשיעור מדד המחירים לצרכן והוראות הממונה לעניין מדידת ההתחייבויות - פרמיית אי נזילות, אשר הקטינו את ההתחייבויות הביטוחיות בכ-5.4 מיליון ש"ח.

ענף פעילות רכב רכוש

ההכנסות מפרמיות ברוטו בענף פעילות רכב רכוש הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-161.6 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-159.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-1.3%.

תוצאות ענף פעילות רכב רכוש הסתכמו בתקופת הדוח בהפסד כולל לפני מס של כ-16.4 מיליון ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס של כ-13.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר מרווח להפסד נובע בעיקר מהפסדים בתיק הנוסטרו שנרשמו הרבעון. כמו כן, בתקופת הדוח התרחשו נזקי טבע אשר הביאו לגידול בתשלומים ושינוי בהתחייבויות התלויות בכ-2.0 מיליון ש"ח בשייר וכן בשל שחיקה בפרמיה בעקבות הגברת התחרות ומעלייה בחומרת התביעות.

ביטוחי הרכוש (ללא רכב)

ההכנסות מפרמיות ברוטו במגזר פעילות ביטוחי הרכוש (ללא רכב) הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-82.0 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-81.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד הכולל לפני מס בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ-2.8 מיליון ש"ח לעומת רווח בסך של כ-6.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר מרווח להפסד נובע בעיקר מנזקי טבע אשר הביאו לגידול בתשלומים ושינוי בהתחייבויות התלויות בכ-7.2 מיליון ש"ח וכן מהפסדים בתיק הנוסטרו שנרשמו הרבעון.

ביטוח חבויות

ההכנסות מפרמיות ברוטו הסתכמו לסך של כ-62.6 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-59.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-5.2%. ההפסד הכולל לפני מס מתחום זה בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ-11.4 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של כ-6.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר מרווח להפסד נובע בעיקר מהפסדים בתיק הנוסטרו שנרשמו הרבעון.

5.2 תזרים מזומנים

בתקופת הדוח חלה ירידה בסכום המזומנים ושווי המזומנים בסך של 310,137 אלפי ש"ח, מסכום מזומנים של 997,238 אלפי ש"ח ביום 31 בדצמבר 2019 לסכום מזומנים של 687,101 אלפי ש"ח ביום 31 במרס 2020. להלן הרכב ירידה זו:

בתקופת הדוח המזומנים נטו ששימשו לפעילות שוטפת הסתכמו בסך של 295,498 אלפי ש"ח.

תזרים המזומנים אשר שימש לפעילות השקעה הסתכם בתקופת הדוח בסך של 13,971 אלפי ש"ח, ששימש בעיקר לרכישת נכסים בלתי מוחשיים.

תזרים מזומנים נטו ששימש לפעילות מימון הסתכם בסך של 668 אלפי ש"ח, בעיקר מפירעון הלוואות מאחרים.

5.3 מקורות מימון

5.3.1 החברה מממנת את פעילותה מהון עצמי ומהתחייבויות בגין כתבי התחייבות נדחים לבנקים ומכתבי התחייבות נדחים סחירים. החברה נוהגת לגייס כתבי התחייבות נדחים מעת לעת בהתאם לצרכי ההון שלה, הנובעים מתקנות ההון.

5.3.2 החברה הנפיקה לציבור שתי סדרות של כתבי התחייבות נדחים - אגרות חוב (סדרה 3) ואגרות חוב (סדרה 4) אשר הוכרו בידי החברה כהון משני מורכב. למועד תקופת הדוח קיימים במחזור 102,920,000 אגרות חוב (סדרה 3) ו- 169,176,000 אגרות חוב (סדרה 4).

5.3.3 ליום 31 במרס 2020, לחברה כתבי התחייבות נדחים ואגרות חוב לזמן ארוך בסך של כ- 279,952 אלפי ש"ח.

5.3.4 כחלק מניהול ההון השוטף של החברה, יתכן והחברה תגייס הון משני ו/או שלישוני ו/או תחליף הון משני קיים בהון משני ו/או שלישוני בעל מח"מ ארוך יותר.

5.3.5 לפרטים נוספים בקשר למקורות המימון של החברה ראה באור 18 בפרק השלישי לדוח התקופתי ובאור 5(ג) לדוחות הכספיים.

6. פרטים בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם

לא חלו שינויים מהותיים בחשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם ביחס למתואר בדוח התקופתי.

7. הליכים משפטיים מהותיים

לפרטים אודות הליכים משפטיים מהותיים ראה באור 6 לדוחות הכספיים.

8. אפקטיביות הבקורות הפנימיות והנהלים על הדיווח הכספי והגילוי**8.1 בקורות ונהלים לגבי הגילוי**

לאור פרסום חוזרי הממונה, בהתאם להוראות סעיף 302 ו-404 של ה-SOX Act, החברה פועלת ליישום שוטף של ההוראות ובכללן, בחינה של תהליכי עבודה והבקורות הפנימיות המבוצעות. החברה אימצה את מודל הבקרה הפנימי (COSO 2013) ופועלת במסגרתו.

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הנן אפקטיביות על-מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח את המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

8.2 בקרה פנימית על הדיווח הכספי והגילוי

במהלך התקופה המסתיימת ביום 31 במרס 2020, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על הדיווח הכספי.

9. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

לעניין הוראות הדין והיערכות החברה הנוגעות למשטר כושר פירעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II - ראה סעיף 4.5 לתיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי.

בתאריך 23 באפריל 2020 פורסמה על-ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, טיוטת חוזר בנושא "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II - טיוטה שניה", במסגרתה הרשות מתכוונת לבצע שינויים בהוראות החוזר, המבוסס על שינויים מקבילים בדירקטיבת Solvency II, תוך התאמות שונות לשוק המקומי. בנוסף, טיוטת החוזר כוללת התאמה של הוראות המעבר הקיימות בארץ להוראות המעבר על-פי הדירקטיבה, לפיהן תתאפשר פריסה של גידול בעתודות הביטוח הרלוונטיות עד שנת 2032 וזאת עבור מוצרי ביטוח ארוכי טווח אשר נמכרו בעבר. נכון למועד זה, לא ניתן לאמוד את השפעתם של השינויים כאמור על יחס כושר הפירעון של החברה.

בהתאם להנחיית רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון מיום 10 בספטמבר 2019, בנוגע לדיווח ופרסום תוצאות יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2019, החברה חישה את יחס כושר הפירעון למועד זה במתכונת מצומצמת ובהתאם לדרישות ההנחיה.

לפרטים נוספים בדבר משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II ומדיניות חלוקת הדיבידנד של החברה ראה סעיף 1.4 לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי.

דרישות ההון לפי משטר הסולבנסי:

א. יחס כושר פירעון		
ליום 31 בדצמבר 2018 מבוקר (אלפי ש"ח)	ליום 30 ביוני 2019 בלתי מבוקר ובלתי סקור (אלפי ש"ח)	
ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניית:		
816,868	781,885	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
710,283	759,092	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
106,585	22,793	עודף (גירעון)
115.0%	103%	יחס כושר פירעון (באחוזים)
אירועים מהותיים שהתרחשו בתקופה שבין תאריך המאזן לתאריך הדיווח והשפיעו על יחס כושר הפירעון של החברה		
(1,177)	0	הנפקת (פירעון) מכשירי הון רובד 2, נטו
114.8%	103%	יחס כושר פירעון (ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניית)
102%	104%	יעד הדירקטוריון
91,202	(7,591)	חוסר הון ביחס ליעד
עמידה באבני דרך בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניית:		
771,487	741,865	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
477,465	506,190	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
294,022	235,675	עודף
ב. סף הון (MCR)		
ליום 31 בדצמבר 2018 (אלפי ש"ח)	ליום 30 ביוני 2019 (אלפי ש"ח)	סף ההון (MCR)
214,859	227,786	הון עצמי לעניין סף ההון
575,727	534,327	

(*) הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

10. שינויים בהרכב הדירקטוריון ובמצבת נושאי משרה בכירה בתקופת הדוח ועד לפרסום הדוח, שלא פורסמו בדוח התקופתי

ביום 27 במאי 2020 אישרה האסיפה הכללית של החברה את חידוש מינויו של מר שמעון כהן כדירקטור חיצוני וכדירקטור בלתי תלוי.

בתקופת הדוח התקיימו 2 ישיבות דירקטוריון פרונטאליות ו-7 ישיבות טלפוניות.

הדירקטוריון מודה להנהלת החברה, לעובדי החברה ולסוכניה על תרומתם להישגי החברה.

שמעון מירון
מנכ"ל

אלי אלעזרא
יו"ר הדירקטוריון

חולון, 15 ביוני 2020.

הצהרה (certification)

אני, שמעון מירון, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הכשרה חברה לביטוח בע"מ ("חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2020 ("הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של חברת הביטוח; וכן-
  - א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
  - ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכן –
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
  - ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

שמעון מירון, מנהל כללי

תאריך: 15.6.2020

---

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (certification)

אני, דוד סלמה, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הכשרה חברה לביטוח בע"מ ("חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2020 ("הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי² ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של חברת הביטוח; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכן -
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

דוד סלמה, סמנכ"ל כספים

תאריך: 15.6.2020

---

² כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 31 במרס 2020
בלתי מבוקרים

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 31 במרס, 2020

בלתי מבוקרים

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 31 במרס, 2020

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

עמוד

<u>2</u>	דוח סקירה של רואה החשבון המבקר
<u>3</u>	דוחות ביניים מאוחדים על המצב הכספי
<u>5</u>	דוחות ביניים מאוחדים על רווח או הפסד ורווח כולל אחר
<u>6</u>	דוחות ביניים מאוחדים על השינויים בהון
<u>7</u>	דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים
<u>10</u>	באורים לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים
<u>50</u>	נספח פירוט השקעות פיננסיות אחרות

דוח סקירה של רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של הכשרה חברה לביטוח בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הכשרה חברה לביטוח בע"מ וחברת הבת (להלן - החברה), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 31 במרס, 2020 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח או הפסד ורווח כולל אחר, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, וכן הם אחראים לעריכת מידע כספי לתקופת ביניים זו לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970 עד כמה שתקנות אלה חלות על חברות ביטוח. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל - "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופת ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 ובהתאם לדרישות הגילוי כפי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

בנוסף לאמור בפסקה הקודמת, בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ממלא, מכל הבחינות המהותיות, אחר הוראות הגילוי לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970 עד כמה שתקנות אלה חלות על חברות ביטוח.

פסקת הדגש העניין (הפניית תשומת לב)

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור **בבאור 6** לדוחות הכספיים הביניים המאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

נכסים

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס		
	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
139,520	111,022	145,076	נכסים בלתי מוחשיים
411,272	416,147	437,482	הוצאות רכישה נדחות
117,149	115,951	120,140	רכוש קבוע
139,040	148,505	138,787	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
615,655	587,889	610,346	נדל"ן להשקעה - אחר
1,398,678	1,505,281	1,402,040	נכסי ביטוח משנה
14,746	22,446	13,614	נכסי מסים שוטפים
114,851	91,930	145,857	חייבים ויתרות חובה
350,687	397,702	360,593	פרמיה לגביה
14,269,035	11,095,032	13,550,211	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			השקעות פיננסיות אחרות:
799,420	832,368	607,880	נכסי חוב סחירים
1,021,774	1,050,734	1,074,565	נכסי חוב שאינם סחירים
102,867	82,457	93,363	מניות
84,692	64,792	146,861	אחרות
<u>2,008,753</u>	<u>2,030,351</u>	<u>1,922,669</u>	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
872,877	771,323	581,923	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
124,361	277,738	105,178	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
<u>20,576,624</u>	<u>17,571,317</u>	<u>19,533,916</u>	סך הכל הנכסים
<u>15,376,402</u>	<u>12,123,979</u>	<u>14,386,013</u>	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

הון והתחייבויות

ליום	ליום		
31 בדצמבר	31 במרס		
2019	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
200,201	200,201	200,201	הון מניות
47,885	47,885	47,885	פרמיה על מניות
(* 40,476)	37,429	17,963	קרנות הון
(* 56,296)	78,659	42,863	יתרת עודפים
344,858	364,174	308,912	סך כל ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה
			<u>התחייבויות</u>
3,682,133	3,721,144	3,745,625	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
15,188,642	11,991,435	14,180,241	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
42,336	57,944	22,194	התחייבויות בגין מסים נדחים
30,528	27,659	28,572	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
281,903	282,566	285,305	התחייבויות פיננסיות
688,186	824,332	659,136	זכאים בגין חברות ביטוח
318,038	302,063	303,931	זכאים ויתרות זכות
20,231,766	17,207,143	19,225,004	סך כל ההתחייבויות
20,576,624	17,571,317	19,533,916	סך כל ההון וההתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

(* סווג מחדש ראה באור 2 ה').

15 ביוני, 2020
תאריך אישור הדוחות הכספיים

דוד סלמה
סמנכ"ל כספים

שמעון מירון
מנכ"ל

אלי אלעזרא
יו"ר הדירקטוריון

לשנה שהסתיימה	ל-3 חודשים שהסתיימו		
ביום	ביום 31 במרס		
31 בדצמבר	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		
<u>אלפי ש"ח (למעט נתוני רווח (הפסד) למניה בש"ח)</u>			
1,711,574	420,454	448,536	פרמיות שהורווחו ברוטו
456,947	107,859	114,542	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
1,254,627	312,595	333,994	פרמיות שהורווחו בשייר
(*) 1,818,727	624,292	(1,529,498)	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
128,422	29,504	31,002	הכנסות מדמי ניהול
93,726	25,364	18,363	הכנסות מעמלות
3,295,502	991,755	(1,146,139)	סך כל ההכנסות
3,110,977	988,294	(1,174,307)	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
359,020	111,664	82,596	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
2,751,957	876,630	(1,256,903)	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
395,859	79,314	97,362	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
81,445	21,328	27,899	הוצאות הנהלה וכלליות
28,426	8,056	6,015	הוצאות מימון
3,257,687	985,328	(1,125,627)	סך כל ההוצאות
37,815	6,427	(20,512)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(*) (9,319)	(2,286)	6,996	הטבת מס (מסים על ההכנסה)
28,496	4,141	(13,516)	רווח (הפסד) נקי לתקופה
			רווח כולל אחר:
			סכומים שישווגו או המסווגים מחדש לרווח או הפסד בהתקיים תנאים ספציפיים
(*) 30,070	20,017	(34,289)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקפו לקרנות הון
(13,922)	1,067	(5,538)	הפסדים / (רווחים) נטו ממימוש נכסים פיננסיים זמינים למכירה
(*) 5,715	-	5,745	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
(*) (7,475)	(7,208)	11,652	השפעת מס
14,388	13,876	(22,430)	סה"כ רכיבים שלא יסווגו או המסווגים מחדש לרווח או הפסד
			סכומים שלא יסווגו מחדש לאחר מכן לרווח או הפסד:
3,465	-	-	הערכה מחדש בגין שיערוך בנייני משרד
(2,952)	-	-	רווח (הפסד) אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
304	-	-	השפעת מס
817	-	-	סה"כ רכיבים שלא יסווגו מחדש לאחר מכן לרווח או הפסד
15,205	13,876	(22,430)	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
43,701	18,017	(35,946)	סה"כ רווח (הפסד) כולל
			רווח (הפסד) נקי למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה (בש"ח):
0.16	0.02	(0.07)	רווח (הפסד) בסיסי ומדולל

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים הביניים המאוחדים.
 (*) סווג מחדש ראה באור 2 ה'.

הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הערכה מחדש	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	יתרת עודפים	סך הכל הון	
בלתי מבוקר						
אלפי ש"ח						
200,201	47,885	24,936	15,540	56,296	344,858	<u>יתרה ליום 1 בינואר, 2020 (מבוקר)</u>
-	-	-	-	(13,516)	(13,516)	סה"כ הפסד לתקופה
-	-	-	(22,430)	-	(22,430)	הפסד כולל אחר, נטו
-	-	-	(22,430)	(13,516)	(35,946)	סה"כ הפסד כולל אחר, נטו ממס
-	-	(83)	-	83	-	העברה מקרן הערכה מחדש בגין שיערוך רכוש קבוע, בגובה הפחת, נטו ממס
<u>200,201</u>	<u>47,885</u>	<u>24,853</u>	<u>(6,890)</u>	<u>42,863</u>	<u>308,912</u>	<u>יתרה ליום 31 במרס, 2020</u>
בלתי מבוקר						
אלפי ש"ח						
200,201	47,885	22,476	1,152	74,443	346,157	<u>יתרה ליום 1 בינואר, 2019 (מבוקר)</u>
-	-	-	-	4,141	4,141	רווח נקי לתקופה
-	-	-	13,876	-	13,876	רווח כולל אחר
-	-	-	13,876	4,141	18,017	סה"כ רווח כולל
-	-	(75)	-	75	-	העברה מקרן הערכה מחדש בגין שיערוך רכוש קבוע, בגובה הפחת, נטו ממס
<u>200,201</u>	<u>47,885</u>	<u>22,401</u>	<u>15,028</u>	<u>78,659</u>	<u>364,174</u>	<u>יתרה ליום 31 במרס, 2019</u>
מבוקר						
אלפי ש"ח						
200,201	47,885	22,476	1,152	74,443	346,157	<u>יתרה ליום 1 בינואר, 2019</u>
-	-	-	-	28,496 (*)	28,496	רווח נקי לתקופה
-	-	2,760	14,388 (*)	(1,943)	15,205	רווח (הפסד) כולל אחר
-	-	2,760	14,388	26,553	43,701	סה"כ רווח (הפסד) כולל
-	-	(300)	-	300	-	העברה מקרן הערכה מחדש בגין שיערוך רכוש קבוע בגובה פחת, נטו ממס
-	-	-	-	(45,000)	(45,000)	דיבידנד ששולם
<u>200,201</u>	<u>47,885</u>	<u>24,936</u>	<u>15,540</u>	<u>56,296</u>	<u>344,858</u>	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2019</u>

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

(* סווג מחדש ראה באור 2 ה'.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		נספח	
	2019	2020		
מבוקר	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
771,084	727,997	(295,498)	א'	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
				תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(952)	(350)	(987)		רכישת רכוש קבוע
(60,775)	(12,883)	(12,984)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
(61,727)	(13,233)	(13,971)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
				תזרימי מזומנים מפעילות מימון
39,218	39,176	-		תמורה מהנפקת אגרות חוב בניכוי הוצאות הנפקה
(41,906)	(40,448)	(668)		פירעון הלוואות מבנקים והתחייבויות לזמן ארוך
(45,000)	-	-		דיבידנד ששולם
(47,688)	(1,272)	(668)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
661,669	713,492	(310,137)		עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
335,569	335,569	997,238	ב'	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
997,238	1,049,061	687,101	ג'	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2019	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
(* 28,496)	4,141	(13,516)	נספח א' - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			רווח (הפסד) לתקופה
			התאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:
			התאמות לסעיפי רווח והפסד:
(1,658,090)	(599,024)	1,530,539	הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
			הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:
(* (28,814)	2,378	3,834	נכסי חוב סחירים
(49,033)	(7,952)	(8,652)	נכסי חוב שאינם סחירים ופקדונות
5,883	(3,156)	9,504	מניות
(15,710)	(4,577)	672	השקעות אחרות
15,834	4,432	3,729	הוצאות מימון בגין התחייבויות פיננסיות ואחרות
18,922	966	-	תמורה ממימוש נדל"ן להשקעה
18,922	966	-	תמורה ממימוש נדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח תלויי תשואה
(7,835)	-	484	שינוי בשווי הוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח תלויי תשואה
(41,293)	-	5,890	שינוי בשווי הוגן של נדל"ן להשקעה אחר
			פחת והפחתות:
4,470	1,073	1,943	רכוש קבוע
25,011	5,617	7,428	נכסים בלתי מוחשיים
119,410	158,421	63,492	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
3,990,576	793,369	(1,008,401)	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
55,604	(50,999)	(3,362)	שינוי בנכסי ביטוח משנה
(30,682)	(35,557)	(26,210)	שינוי בהוצאות רכישה נדחות
(* 9,319)	2,286	(6,996)	מסים על הכנסה (הטבת מס)
			שינויים בסעיפים מאזניים אחרים :
			השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה:
(2,052,805)	275,112	(896,314)	רכישות, נטו של השקעות פיננסיות
(1,491)	(835)	(231)	רכישת נדל"ן להשקעה
(9,014)	(4,585)	(581)	השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר:
256,714	223,468	41,556	רכישת נדל"ן להשקעה
(93,182)	(140,197)	(9,906)	מכירות, נטו של השקעות פיננסיות
(2,960)	19,961	(31,006)	פרמיות לגבייה
(123,534)	(6,014)	(45,462)	חייבים ויתרות חובה
1,073	1,156	(1,956)	זכאים ויתרות זכות
407,295	636,309	(370,006)	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
			סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך השנה עבור:
(16,180)	(2,352)	(1,362)	ריבית ששולמה
253,156	72,913	65,433	ריבית שהתקבלה
(11,540)	2,642	(136)	מסים שהתקבלו (שולמו), נטו
109,857	14,344	24,089	דיבידנד שהתקבל
335,293	87,547	88,024	
771,084	727,997	(295,498)	סך הכל תזרימי מזומנים (ששימשו) שנבעו מפעילות שוטפת

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.
 (* סווג מחדש ראה באור 2 ה'.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2019	2019	2020
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

212,033	212,033	872,877
123,536	123,536	124,361
<u>335,569</u>	<u>335,569</u>	<u>997,238</u>

נספח ב' - מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

872,877	771,323	581,923
124,361	277,738	105,178
<u>997,238</u>	<u>1,049,061</u>	<u>687,101</u>

נספח ג' - מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

א. השליטה בחברה

1. הכשרה חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) הינה חברה תושבת ישראל וכתובתה הרשמית היא רחוב המלאכה 6, חולון.
2. החברה הינה חברה בת של אלעזרא החזקות בע"מ (להלן - החברה האם) אשר מוחזקת על ידי אלעזרא החזקות בע"מ (להלן - החברה האם הסופית). מניות החברה מוחזקות בשיעור של 53.6% ע"י חברת האם ו- 34.67% נוספים מוחזקים על ידי אפרידר החברה לשיכון ולפיתוח ישראל בע"מ שהינה חברה בת של חברת האם הסופית.
3. החברה הינה חברה פרטית והינה תאגיד מדווח כהגדרתו בחוק החברות.

ב. החברה המאוחדת היחידה הפעילה של החברה הינה איגוד מקרקעין בשם פנינת אפרידר בע"מ (להלן - אפרידר) המוחזקת בבעלות מלאה. בדוחות השנתיים לימים 31 בדצמבר, 2019 ו-2018 לא צורף מידע כספי נפרד כנדרש לפי תקנה ג' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970 לאור ההשפעה הזניחה שיש לדוחות הכספיים של אפרידר על הדוחות הכספיים המאוחדים. הפרמטרים ששימשו את החברה בכדי לקבוע את ההשפעה האמורה הם: נכסים, הכנסות, ותזרים מזומנים מפעילות שוטפת של עד 5% מסך הנכסים, ההכנסות ותזרים מזומנים מפעילות שוטפת שבדוחות הכספיים המאוחדים, בהתאמה.

ג. התקשרות עם חברת הראל חברה לביטוח בע"מ

ביום 18 במאי, 2020 התקשרה החברה במסמך מחייב עם הראל חברה לביטוח בע"מ ("הראל"), במסגרתו סוכמו בין הצדדים פרטי העסקה לפיהם, הראל תעניק לחברה שירותי תפעול לתיק הפנסיוני של החברה ופוליסות פרט, הכולל את כל הפוליסות משולבות החיסכון ופוליסות מסוג אובדן כושר עבודה stand alone פנסיוניות מלבד בסט אינווסט פרט, אשר נמכרו על ידי החברה עד אמצע שנת 2017. כמו כן, תעניק הראל לחברה שירותי בית תוכנה ושירותים נוספים עבור תיק הביטוח הנוכחי של החברה, בין היתר, בתחומי בריאות, סיעוד, ריסק, משכנתא, מחלות קשות, וכן מכירות חדשות בתחום הפנסיוני, בתחום אובדן כושר עבודה (ככל והחברה תחליט לחזור ולמכור פוליסות אלו) ובסט אינווסט. לשם מתן השירותים האמורים, תעניק הראל לחברה רישיון שימוש במערכות המחשוב שלה כמפורט בהסכם, וזאת בנוסף לפיתוח ממשקי נתונים עבור החברה למערכותיה הקיימות של הראל. התמורה השנתית שתשולם על ידי החברה עבור השירותים, תסתכם לסך של 28.5 מיליון ש"ח בשמונה השנים הראשונות להתקשרות, כאשר לאחריהן התמורה תפחת לסך של כ-14 מיליון ש"ח תוך התאמה מדי שנה להיקף השירותים הניתנים. תשלומים אלו הינם חלק חלק מעלויות התפעול השוטפות והשקעות החברה העתידיות בנכסים בלתי מוחשיים (תוכנות) אשר נדרשים לחברה לצורך הטיפול בתיקים. החברה צופה כי עלות ההתקשרות לא צפויה להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות ויחס כושר הפירעון.

ד. השלכות משבר הקורונה

במהלך הרבעון הראשון לשנת 2020 החל להתפשט ברחבי העולם נגיף הקורונה (Covid-19) אשר בחודש מרס 2020 הוגדר על ידי ארגון הבריאות העולמי מגיפה עולמית (להלן: "משבר הקורונה"). כתוצאה מהתפרצות נגיף הקורונה בעולם ובישראל, בתקופה החל מסוף חודש פברואר ועד לסוף חודש מרס, חלו ירידות חדות בשווקים הפיננסיים, שהשפיעו לרעה על תיק הנוסטרו של החברה וכן על תיק ההשקעות של הפוליסות המשתתפות ברווחים, אשר להן השפעה על המרווח הפיננסי ועל ההכנסות מדמי הניהול להם זכאית החברה ממבוטחיה. ירידת הערך בתיק ההשקעות שאינו מוחזק כנגד התחייבויות תלויות תשואה, בתקופת הדוח הכספי הסתכמה בסך של כ-44 מיליון ש"ח לפני מס מזה כ-31 מיליון ש"ח נובע מתיק ניירות הערך הסחירים. לאור תשואה ריאלית שלילית שנרשמה בפוליסות ביטוח החיים המשתתפות ברווחים ששווקו עד שנת 2004, החברה לא גבתה דמי ניהול משתנים במהלך שנת 2020 וכל עוד לא תושג בעתיד תשואה ריאלית חיובית בגין פוליסות אלו, לא תוכל החברה לגבות דמי ניהול משתנים (להלן: "בור בדמי הניהול"). ליום 31 במרס, 2020 הבור בדמי הניהול עומד על 16.8 מיליון ש"ח לפני מס. בעקבות עליות בשווקי ההון, בתקופה שלאחר תאריך המאזן ועד ליום 14 ביוני, 2020, החברה כיסתה חלק ניכר מהבור בדמי הניהול כך שליום פרסום הדוח הבור קטן ל-5 מיליון ש"ח. לפירוט בדבר מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק, ראו באור 32 לדוחות השנתיים.

באור 1: - כללי (המשך)

ד. השלכות משבר הקורונה (המשך)

חלק ניכר מתיק הנכסים של החברה מושקע בניירות ערך סחירים בשוק ההון. נכון למועד פרסום דוח זה, בעקבות עלייה בשווקי ההון קוזזו כל הפסדי התיק הסחיר ואף נרשמו רווחי השקעות, כך שסך הרווח לאחר תאריך המאזן ועד ליום פרסום הדוח עמדו על כ- 37 מלש"ח בתיק הנוסטרו של החברה.

באשר לנכסיה הלא סחירים של החברה בתיק הנוסטרו בחנה החברה את השפעתה של מגיפה זו על השווי ההוגן של נכסים אלו. בכל הקשור לנכסי הנדל"ן להשקעה של החברה בהתאם להערכות שנתקבלו ממעריכי שווי חיצוניים בלתי תלויים, לא בוצע שינוי בשיעורי ההיוון שעמדו בבסיס הערכות השווי של נכסי החברה ליום 31 בדצמבר, 2019. החברה ביצעה הפחתה משווי נכסי הנדל"ן המניב בהתאם לצפי ההקלות הצפויות בנוגע לתקבולי דמי השכירות אשר באה לידי ביטוי בדוחות כספיים אלו.

ביחס להשקעות פיננסיות לא סחירות אחרות, לרבות, קרנות השקעה, הערכות שווי השקעות ריאליות, החברה בחנה את הצורך בירידת ערך באותן השקעות בהן נתגלו סממנים לירידת ערך ובמקרה הצורך קיבלה עדכון להערכות השווי ובנוסף השתמשה במידע הזמין ביותר שברשותה וביצעה הפחתת ערך בדוחות הכספיים בהתאם.

החברה ביצעה פעולות לצמצום ומניעת הידבקות בקרב עובדי החברה (חלק מעובדי החברה הוצאו לחל"ת; חלק הועברו לעבודה מרחוק; ובאשר ליתר העובדים, עבודתם ממשרדי החברה הותאמה להנחיות משרד הבריאות).

במהלך חודש אפריל 2020 כלל עובדי החברה, לרבות ההנהלה, הפחיתו את עלות משרתם ל- 80% משרה. בנוסף, ביום 29 במרס, 2020 יו"ר הדירקטוריון וכלל הדירקטורים בחברה החליטו על הפחתה גורפת של 7.5% משכרם, וזאת לתקופה של 3 חודשים. בהמשך לכך, ביום 3 במאי, 2020 החליטה הנהלת החברה על נקיטה בצעדים נוספים הקשורים בכוח האדם והמבנה הארגוני של החברה. במסגרת זו, הוחלט על סיום העסקתם של כ- 7% ממצבת עובדי החברה והתאמות שיערכו בהסכמי ההתקשרות עם ספקי החברה (הפחתה מהתמורה או סיום מידי של ההתקשרות).

היבטים עסקיים תחום ביטוח כללי

במהלך תקופת הדוח לא נרשמה השפעה ברכישת מוצרים בתחום ביטוח כללי. עם זאת, ההשפעות נרשמו בחודשים אפריל ומאי, כך שבחודשים אלו חלה ירידה מצטברת של כ- 20% ברמת המכירות של תחום ביטוח כללי, מאידך, נרשמו בחודשים אלו ירידות בהיקף התביעות במספר ענפי ביטוח.

היבטים עסקיים בתחום ביטוח חיים ובריאות

במהלך תקופת הדוח לא חלה ירידה מהותית בגביית הפרמיות השוטפות בתחום. עם זאת, בחודשים אפריל ומאי נרשמה ירידה מצטברת של כ- 10% בגביית הפרמיות בעיקר במוצרי ביטוח מנהלים, המיוחסת בעיקרה לירידה בשיעור התעסוקה במשק בשל המשבר. במוצר החיסכון הטהור "בסט אינווסט" המגמה העיקרית של המבוטחים הייתה הסטת כספים למסלולים סולידיים. בנוסף, חל גידול של כ- 100% ברמה הרבעונית במשיכות כספים נזילים על ידי מבוטחים במוצרים אלה, עם זאת יש לציין כי חל גידול של כ- 150% בגיוסי הכספים הנזילים, לעומת התקופה המקבילה אשתקד. החל מתחילת חודש אפריל 2020, מגמת הפדיונות התמתנה, כך שנכון לחודש מאי 2020, חזרה הפעילות לשגרה. עם זאת, בשל התשואה השלילית שנרשמה בכל מסלולי ההשקעה בתקופת הדוח, חלה ירידה מצטברת של צבירת התיק של כ- 6%. לפרטים נוספים - ראה באור 3(ד) לדוחות הכספיים.

נכון למועד זה, אין ביכולתה של החברה להעריך באופן מלא את השפעת משבר נגיף הקורונה על תוצאותיה של החברה, בין היתר, עקב חוסר הוודאות בדבר משכו של המשבר, עוצמתו והשפעותיו על המשק הישראלי והגלובלי ולצעדים נוספים שיינקטו על ידי הממשלות והבנקים המרכזיים עקב התנודתיות החריפה בשוקי ההון.

א. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים

הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ערוכים בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים", ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. כמו כן, נערכו דוחות אלה בהתאם להוראות הגילוי לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלה חלות על חברות ביטוח.

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

למעט האמור **בבאור 8 ב'** בדבר עדכון אומדנים אקטואריים, שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של החברה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בדוחות הכספיים השנתיים.

המדיניות החשבונאית אשר יושמה בעריכת הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים עקבית לזו שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים, למעט האמור להלן:

ב. שינוי הנחית מדיניות בדבר אופן בדיקת נאותות העתודות בביטוח חיים ובביטוח בריאות

ביום 29 במרס, 2020 פורסם חוזר ביטוח 5-1-2020 "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות- בדיקת נאותות העתודה (LAT)", להלן חוזר ה-LAT. החוזר קבע כי בדיקת ה-LAT תחושב תוך קיבוץ מוצרי ביטוח חיים (למעט מוצרי סיעוד) וזאת במקום חישוב עבור כל מוצר ביטוח חיים בנפרד, כפי שהיה נהוג עד כה. לחוזר זה לא הייתה השפעה על הנתונים הכספיים של החברה, שכן החברה נדרשה לבצע הפרשה בגין בדיקת נאותות העתודות (LAT) רק בגין מוצר סיעוד.

ג. עונתיות

1. ביטוח חיים

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שההפרשות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בעיקר בסוף השנה.

2. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוחי רכבים של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בינואר וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושן הם בדרך כלל בינואר או באפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חורף קשה עלולה לגרום לעלייה בתביעות, בעיקר בענף רכב רכוש, ברבעונים הראשון והרביעי של השנה, וכתוצאה מכך לקיטון ברווח המדווח.

ד. פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן	
	מדד ידוע	מדד בגין
%	%	%
3.1	(0.5)	(0.1)
(3.1)	(0.3)	0.5
(7.8)	0.3	0.6

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום:
 31 במרס, 2020
 31 במרס, 2019
 לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2019

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. סווג מחדש

במהלך תקופת הדוח, בוצע סווג מחדש בגין ירידת ערך השקעות, הסיווג הינו בין הרווח הנקי לרווח הכולל האחר לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2019. לסווג כאמור אין השפעה על הרווח הכולל וסך ההון של החברה.

באור 3: מגזרי פעילות

א. כללי:

מגזרי הפעילות נקבעו בהתבסס על המידע הנבחן על ידי מקבל החלטות התפעוליות הראשי (CODM) לצורכי קבלת החלטות לגבי הקצאת משאבים והערכת ביצועים. בהתאם לזאת, למטרות ניהול, הקבוצה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

1. מגזר ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך

מגזר ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך כולל את ענפי ביטוח חיים והוא מתמקד בעיקר בחיסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה ועוד.

2. מגזר ביטוח כללי

מגזר הביטוח הכללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות הממונה מפורט מגזר הביטוח הכללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים וענפי חבויות אחרים.

• ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

• ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

• ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר.

• ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי ביטוח כללי שאינם רכב וחבויות וכן ענפי ביטוח אחרים.

3. פעילות שאינה מיוחסת למגזרי פעילות

פעילות זו כוללת חלק ממטה החברה שאינו מיוחס למגזרי הפעילות, פעילויות נלוות/משיקות לפעילות החברה, והחזקת נכסים והתחייבויות כנגד הון החברה.

באור 3 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2020			
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
448,536	-	314,957	133,579
114,542	-	104,172	10,370
333,994	-	210,785	123,209
(1,529,498)	1,340	(9,599)	(1,521,239)
31,002	-	-	31,002
18,363	-	16,028	2,335
(1,146,139)	1,340	217,214	(1,364,693)
(1,174,307)	-	232,173	(1,406,480)
82,596	-	73,108	9,488
(1,256,903)	-	159,065	(1,415,968)
97,362	-	57,320	40,042
27,899	1,009	8,912	17,978
6,015	3,729	2,200	86
(1,125,627)	4,738	227,497	(1,357,862)
(20,512)	(3,398)	(10,283)	(6,831)
(34,082)	(1,860)	(31,269)	(953)
(54,594)	(5,258)	(41,552)	(7,784)
ליום 31 במרס, 2020			
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
14,180,241	-	-	14,180,241
3,745,625	-	2,676,241	1,069,384

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון הכנסות מדמי ניהול הכנסות מעמלות סך הכל הכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות הוצאות הנהלה וכלליות הוצאות מימון סך הכל הוצאות

הפסד לפני מסים על ההכנסה הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סה"כ הפסד כולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות (המשך)

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2019

סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
420,454	-	274,407	146,047	פרמיות שהורווחו ברוטו
107,859	-	89,368	18,491	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
312,595	-	185,039	127,556	פרמיות שהורווחו בשייר
624,292	5,557	10,992	607,743	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
29,504	-	-	29,504	הכנסות מדמי ניהול
25,364	-	15,404	9,960	הכנסות מעמלות
991,755	5,557	211,435	774,763	סך הכל הכנסות
988,294	-	237,684	750,610	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
111,664	-	97,811	13,853	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
876,630	-	139,873	736,757	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
79,314	-	47,009	32,305	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
21,328	1,645	7,614	12,069	הוצאות הנהלה וכלליות
8,056	4,432	3,407	217	הוצאות מימון
985,328	6,077	197,903	781,348	סך הכל הוצאות
6,427	(520)	13,532	(6,585)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
21,084	2,245	17,441	1,398	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
27,511	1,725	30,973	(5,187)	סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על ההכנסה
ליום 31 במרס, 2019				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
11,991,435	-	-	11,991,435	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
3,721,144	-	2,700,242	1,020,902	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2019

סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מבוקר			
אלפי ש"ח			
1,711,574	-	1,171,645	539,929
456,947	-	381,051	75,896
1,254,627	-	790,594	464,033
1,818,727	27,630	(* 89,257)	1,701,840
128,422	-	-	128,422
93,726	-	61,509	32,217
3,295,502	27,630	941,360	2,326,512
3,110,977	-	926,643	2,184,334
359,020	-	319,447	39,573
2,751,957	-	607,196	2,144,761
395,859	-	253,807	142,052
81,445	4,775	21,537	55,133
28,426	15,834	11,583	1,009
3,257,687	20,609	894,123	2,342,955
37,815	7,021	47,237	(16,443)
22,376	5,183	(* 15,962)	1,231
60,191	12,204	63,199	(15,212)
ליום 31 בדצמבר, 2019			
מבוקר			
אלפי ש"ח			
15,188,642	-	-	15,188,642
3,682,133	-	2,607,339	1,074,794

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
סך הכל הכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות מימון
סך הכל הוצאות
 רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* סווג מחדש ראה באור 2 ה').

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2020				
סה"כ	ענפי רכוש ואחרים (**)	ענפי חבויות ואחרים (*)	רכב רכוש	רכב חובה
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
431,757	82,015	62,561	161,540	125,641
154,259	48,600	6,092	6,583	92,984
277,498	33,415	56,469	154,957	32,657
66,713	6,002	9,572	38,910	12,229
210,785	27,413	46,897	116,047	20,428
(9,599)	(177)	(3,877)	(2,330)	(3,215)
16,028	8,903	758	436	5,931
217,214	36,139	43,778	114,153	23,144
232,173	50,994	28,660	105,079	47,440
73,108	31,187	(1,918)	4,874	38,965
159,065	19,807	30,578	100,205	8,475
57,320	16,001	11,420	20,121	9,778
8,912	1,531	1,168	3,016	3,197
2,200	126	-	-	2,074
227,497	37,465	43,166	123,342	23,524
(10,283)	(1,326)	612	(9,189)	(380)
(31,269)	(1,322)	(12,075)	(7,258)	(10,614)
(41,552)	(2,648)	(11,463)	(16,447)	(10,994)
2,676,241	174,037	555,946	365,729	1,580,529
1,309,489	67,167	483,403	355,019	403,900

(*) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 45.6% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי ביטוח מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 54.6% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2019				
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי חבויות (אחרים *)	ענפי רכוש (ואחרים (**))	סה"כ
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
124,063	159,642	59,506	81,527	424,738
89,756	2,473	3,785	45,523	141,537
34,307	157,169	55,721	36,004	283,201
14,344	58,460	17,916	7,442	98,162
19,963	98,709	37,805	28,562	185,039
3,841	2,387	4,034	730	10,992
6,777	341	665	7,621	15,404
30,581	101,437	42,504	36,913	211,435
87,778	74,749	38,481	36,676	237,684
68,256	2,866	5,674	21,015	97,811
19,522	71,883	32,807	15,661	139,873
6,603	17,805	8,688	13,913	47,009
2,647	2,641	988	1,338	7,614
3,177	-	-	230	3,407
31,949	92,329	42,483	31,142	197,903
(1,368)	9,108	21	5,771	13,532
6,317	3,838	6,489	797	17,441
4,949	12,946	6,510	6,568	30,973
1,699,021	319,454	519,264	162,503	2,700,242
414,405	314,555	440,422	66,308	1,235,690

(* ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 44.5% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי ביטוח מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 55.8% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2019					
סה"כ	ענפי רכוש אחרים (*)	ענפי חבויות אחרים (**) אלפי ש"ח	רכב רכוש	רכב חובה	
1,237,305	264,224	187,539	482,730	302,812	פרמיות ברוטו
400,928	153,368	17,280	12,095	218,185	פרמיות ביטוח משנה
836,377	110,856	170,259	470,635	84,627	פרמיות בשייר
45,783	1,142	10,203	32,173	2,265	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
790,594	109,714	160,056	438,462	82,362	פרמיות שהורווחו בשייר
89,257	5,597	31,994	20,559	31,107	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון (***)
61,509	32,827	3,179	1,104	24,399	הכנסות מעמלות
941,360	148,138	195,229	460,125	137,868	סך כל ההכנסות תשלומים ושינוי בהתחייבויות
926,643	130,873	144,289	338,083	313,398	בגין חוזי ביטוח, ברוטו
319,447	75,211	6,515	9,903	227,818	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח תשלומים ושינוי התחייבויות בגין חוזי השקעה בשייר
607,196	55,662	137,774	328,180	85,580	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
253,807	68,841	43,746	102,063	39,157	הוצאות הנהלה וכלליות
21,537	4,171	2,943	7,499	6,924	הוצאות מימון
11,583	490	-	-	11,093	סך כל ההוצאות
894,123	129,164	184,463	437,742	142,754	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
47,237	18,974	10,766	22,383	(4,886)	רווח כולל אחר לפני מיסים על הכנסה (***)
15,962	940	5,873	3,775	5,374	סה"כ הרווח הכולל לפני מיסים על הכנסה
63,199	19,914	16,639	26,158	488	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2019
2,607,339	151,943	547,245	318,366	1,589,785	התחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 31 בדצמבר, 2019
1,245,545	60,124	470,708	310,672	404,041	

(*) ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 55.7% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגיננו מהווה 48.8% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(***) סווג מחדש ראה באור 2 ה'.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס, 2020 (בלתי מבוקר):

סך הכל	בריאות אחר	סיעודי פרט	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב		
			סיכון הנמכר		חיסכון (לרבות נספחים)		
			כפוליסה בודדת		לפי מועד הנפקת הפוליסה		
			קבוצתי	פרט	משנת 2004	עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
133,579	5,888	3,500	-	21,000	81,286	19,343	2,562
1,275,129					1,275,129	-	-
32,304					28,485	2,517	1,302
22,881					22,881	-	-
(262,285)	4,385	(5,277)	(58)	14,828	(165,836)	(118,508)	8,182
(1,144,195)					(1,144,195)	-	-
(7,784)	(2,668)	6,306	61	(4,776)	(4,546)	(2,306)	145
1,943					1,943		

פרמיות ברוטו:
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות
לעתודות ביטוח

מרווח פיננסי כולל דמי ניהול

מזה דמי ניהול בגין חוזי השקעה
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

סך כל הרווח (הפסד) כולל מעסקי ביטוח חיים

מזה רווח כולל מחוזי השקעה

הערות:

- (1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם/בחלקם באגרות חוב מיועדות. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
- (2) המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחכונ ארוך טווח (המשך)

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס, 2019 (בלתי מבוקר):

סך הכל	בריאות אחר	סיעודי פרט	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב			
			סיכון הנמכר		חיסכון (לרבות נספחים)			
			כפוליסה בודדת		לפי מועד הנפקת הפוליסה			
			קבוצתי	פרט	משנת 2004 תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)	
אלפי ש"ח								
146,047	5,771	3,819	-	21,065	91,438	21,211	2,743	פרמיות ברוטו:
517,780					517,780	-	-	תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
33,411					20,979	8,525	3,907	מרווח פיננסי כולל דמי ניהול
16,301					16,301	-	-	מזה דמי ניהול בגין חוזי השקעה
340,287	2,537	2,358	24	11,668	207,086	104,951	11,663	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
410,323					410,323	-	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
(5,187)	(2,102)	63	(3)	(921)	(4,985)	1,668	1,086	סך כל הרווח (הפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים
1,708					1,708	-	-	מזה רווח כולל מחוזי השקעה

הערות:

- (1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם/בחלקם באגרות חוב מיועדות. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
- (2) המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחכונ ארוך טווח (המשך)

נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2019 (מבוקר):

סך הכל	בריאות אחר	סיעודי פרט	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		
			קבוצתי	פרט	משנת 2004 תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
			אלפי ש"ח				
539,929	21,238	13,899	-	82,074	338,784	72,840	11,095
3,660,327					3,660,327	-	-
134,939					93,468	34,954	6,517
73,526					73,526	-	-
1,059,258	10,842	33,238	(290)	39,833	607,660	306,841	61,134
1,125,076					1,125,076	-	-
(15,212)	(2,894)	(24,952)	303	3,477	(2,724)	16,116	(4,538)
6,917					6,917	-	-

פרמיות ברוטו:
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות
לעתודות ביטוח

מרווח פיננסי כולל דמי ניהול

מזה דמי ניהול בגין חוזי השקעה
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
סך כל הרווח (הפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים

מזה רווח כולל מחוזי השקעה

הערות:

- (1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם/בחלקם באגרות חוב מיועדות. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
- (2) המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 4 - הון ודרישות הון

מדיניות ודרישות הון

1. מדיניות ההנהלה

מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה להבטיח את כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. החברה שהינה גוף מוסדי, כפופה לדרישות הון הנקבעות על-ידי הממונה.

בחודש נובמבר, 2017 קבע דירקטוריון החברה יעד יחס כושר פירעון מבוסס סולבנסי II (להלן – "יעד הון") - לפי המתווה הבא:

חלוקת דיבידנד תותר רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפחות בשיעורים הנקובים בטבלה מטה, לפי חוזר סולבנסי או לפי הנחיות ליישום הנדבך הראשון במשטר כושר פירעון חדש, לפי העניין, כשהוא מחושב ללא הוראות מעבר;

החל מהדוחות הכספיים ליום 31/12/2024	עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31/12/2023	עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31/12/2020	עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31/12/2019	עד וכולל הדוחות הכספיים בגין 31/12/2018	עד וכולל הדוחות הכספיים בגין 31/12/2017
108%	107%	106%	104%	102%	101%

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

על החברה חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II וזאת בהתאם להוראות יישום שפורסמו בחודש יוני, 2017.

יחס כושר פירעון מבוסס סיכון

יחס כושר פירעון מבוסס סיכון מחושב כיחס שבין ההון העצמי הכלכלי של חברת הביטוח לבין ההון הנדרש לכושר פירעון.

ההון העצמי הכלכלי נקבע כסיכום ההון העולה מהמאזן הכלכלי (ראה להלן) ומכשירי חוב הכוללים מנגנונים לספיגת הפסדים (הון רובד 1 נוסף, מכשיר הון רובד 2, הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני).

סעיפי המאזן הכלכלי מחושבים לפי שווי כלכלי, כאשר ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin).

באור 4 - הון ודרישות הון (המשך)

מדיניות ודרישות הון (המשך)

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

ההון הנדרש לכושר פירעון (SCR) נועד לאמוד את החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לסדרת תרחישים שנקבעה בחוזר הסולבנסי המשקפים סיכונים ביטוחיים, סיכוני שוק ואשראי וכן סיכונים תיפעוליים.

חוזר סולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר בקשר לדרישות ההון כדלהלן:

(א) עמידה בדרישות ההון (SCR):

ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני, 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר, 2024 (להלן – "תקופת הפריסה") יעלה בהדרגה, ב-5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR.

(ב) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח בכל מועד דיווח, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים החל משנת 2017, עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

החוזר כולל מגבלות על הרכב הון עצמי לעניין SCR, כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR (בתקופת הפריסה - 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה).

עדכון מוצע של הוראות היישום בחוזר סולבנסי

ביום 19 במרס, 2020 פרסם הממונה טיוטה הכוללת תיקונים לחוזר סולבנסי - "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II – טיוטה" (להלן "חוזר סולבנסי 2020"), אשר מתייחסת לאופן חישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי ולאופן יישום הוראות המעבר וזאת לצורך התאמת חוזר הסולבנסי לדירקטיבה האירופית העדכנית. בכוונת הרשות לפעול לכניסת תיקונים אלו לתוקף עד לחודש יולי 2020 לאחר השלמת ההליך הנדרש מול ועדת הכספים, בהתאם לחוק.

בחודש אפריל 2020 פורסמה טיוטה שנייה לחוזר סולבנסי 2020 אשר כללה עדכונים לאופן חישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי ודחיית לוחות הזמנים המוצעים ליישום חלק מהוראות החוזר ליום 31 בדצמבר, 2020 חלף 30 ביוני, 2020 כפי שהוצע בטיטה הראשונה.

בהתאם לחוזר סולבנסי 2020 חברת ביטוח רשאית לבחור באחת משתי החלופות הבאות בקשר לתקופת המעבר:

(א) פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024, כאמור לעיל;

(ב) ניכוי מעתודות הביטוח של סכום שיחושב בהתאם למפורט בחוזר סולבנסי 2020 (להלן – "הניכוי בתקופת הפריסה"). הניכוי בתקופת הפריסה ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032. חלופה זו מותנת בקבלת אישור הממונה הרשאי להגביל את גובה הניכוי.

ביום 16 באפריל, 2020 פורסמה טיוטת מכתב למנהלי חברות הביטוח בדבר "עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II". בנוסף לעקרונות אלו המכתב כולל, בין היתר, הוראות לאופן הגשת בקשה לאישור ניכוי בתקופת הפריסה והוראות נלוות להתנהלות חברת ביטוח שאושרה בקשתה להכללת ניכוי בתקופת הפריסה.

ההוראות כוללות בין היתר, את הדרישות הבאות:

- מעקב אחר יחס כושר הפירעון הקיים והצפוי שלה ואחר יכולתה לעמוד בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי לאורך זמן בהתקיים תרחישים פיננסיים, דמוגרפיים ותיפעוליים שונים.
- אישור תוכנית פעולה מפורטת שתכלול בדוח השנתי.
- אישור הדירקטוריון בכל מועד חישוב.

באור 4: - הון ודרישות הון (המשך)

מדיניות ודרישות הון (המשך)

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

- קביעת מבחנים איכותיים וכמותיים למקרים בהם החברה תערוך חישוב מחדש של הניכוי בתקופת הפריסה במקרים המפורטים במכתב.
- בחינת חישוב הניכוי על ידי רואה החשבון המבקר של החברה.
- מתן גילוי כמותי במסגרת דוח יחס כושר פירעון כלכלי ביחס לניכוי בתקופת הפריסה בחישוב עתודות הביטוח.

הוראות גילוי ודיווח בקשר ליחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2018 ואילך

במכתב ששלח הממונה למנהלי חברות הביטוח, ביום 19 במרס, 2020 נקבע שעל אף האמור בחלק 4 לשער 5 לחוזר המאוחד, מועד פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי ודיווח קבצי דיווח סולבנסי לממונה ליום 31 בדצמבר, 2019, יהיה ביום 31 באוגוסט, 2020. כמו כן פוטר המכתב את החברות מחישוב ומפרסום דוח יחס כושר פירעון ליום 30 ביוני, 2020.

בהתאם לחוזר המאוחד מכאן ואילך יכלל דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר ו-30 ביוני של כל שנה במסגרת הדוח התקופתי העוקב למועד החישוב.

יחס כושר הפירעון של החברה

ביום 31 בדצמבר, 2019, פרסמה החברה דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני, 2019 (להלן - "הדוח"). על פי הדוח, שאיננו סקור ואיננו מבוקר, לחברה עודף הון הן ללא התחשבות בהוראות המעבר ובהתחשב בהוראות המעבר בתקופת הפריסה.

יודגש כי התחזיות וההנחות, שהיוו בסיס להכנת דוח יחס כושר פירעון כלכלי, מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטוארים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

לפרוט נוסף, בלתי מבוקר ובלתי סקור, ראה סעיף 8 בדוח הדירקטוריון וכן דוח יחס כושר פירעון כלכלי שפורסם באתר האינטרנט של החברה.

3. דיבידנד

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "המכתב") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי בשיעור של לפחות 100% לאחר ביצוע החלוקה, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה.

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה, המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

ליום	ליום		
31 בדצמבר	31 במרס		
2019	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
139,040	148,505	138,787	נדל"ן להשקעה
			<u>השקעות פיננסיות:</u>
8,191,321	6,468,213	8,231,344	נכסי חוב סחירים
446,661	417,847	458,646	נכסי חוב שאינם סחירים
3,294,242	2,282,765	2,576,975	מניות
2,336,811	1,926,207	2,283,246	השקעות פיננסיות אחרות
14,269,035	11,095,032	13,550,211	סך הכל השקעות פיננסיות
872,877	771,323	581,923	מזומנים ושווי מזומנים
95,450	109,119	115,092	אחר
<u>15,376,402</u>	<u>12,123,979</u>	<u>14,386,013</u>	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות:

- הטבלה דלהלן מציגה ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:
- רמה 1- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
  - רמה 2- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
  - רמה 3- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.
- עבור מכשירים פיננסיים אשר מוכרים בשווי הוגן באופן עיתי, החברה מעריכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

החברה מחזיקה במכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן לפי הסיווגים כדלקמן:

ליום 31 במרס, 2020				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
8,231,344	-	-	8,231,344	השקעות פיננסיות
458,646	-	458,646	-	נכסי חוב סחירים
2,576,975	297,105	-	2,279,870	נכסי חוב שאינם סחירים
2,283,246	517,433	-	1,765,813	מניות
13,550,211	814,538	458,646	12,277,027	השקעות פיננסיות אחרות
				סה"כ

ליום 31 במרס, 2019				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
6,468,213	-	-	6,468,213	השקעות פיננסיות
417,847	-	417,847	-	נכסי חוב סחירים
2,282,765	86,368	-	2,196,397	נכסי חוב שאינם סחירים
1,926,207	330,077	-	1,596,130	מניות
11,095,032	416,445	417,847	10,260,740	השקעות פיננסיות אחרות
				סך הכל

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות: (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2019				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
				<u>השקעות פיננסיות</u>
8,191,321	-	-	8,191,321	נכסי חוב סחירים
446,661	-	446,661	-	נכסי חוב שאינם סחירים
3,294,242	273,432	-	3,020,810	מניות
2,336,811	439,263	-	1,897,548	השקעות פיננסיות אחרות
<u>14,269,035</u>	<u>712,695</u>	<u>446,661</u>	<u>13,109,679</u>	סך הכל

תנועה בנכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד			
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
712,695	439,263	273,432	יתרה ליום 1 בינואר, 2020 (מבוקר)
(14,465)	8,228	(22,693)	סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו ברווח או הפסד (* רכישות)
116,308	69,942	46,366	יתרה ליום 31 במרס, 2020
814,538	517,433	297,105	(* מתוכם: סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 במרס, 2020
<u>(14,465)</u>	<u>8,228</u>	<u>(22,693)</u>	

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס, 2020 לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות: (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
344,064	263,472	80,592
(5,691)	(6,231)	540
80,479	75,243	5,236
(2,407)	(2,407)	-
416,445	330,077	86,368
יתרה ליום 1 בינואר, 2019 (מבוקר)		
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח או הפסד (* רכישות מכירות)		
יתרה ליום 31 במרס, 2019		
* מתוכם: סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 במרס, 2019		
(5,704)	(6,244)	540

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס, 2019 לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות
מבוקר		
אלפי ש"ח		
344,064	263,472	80,592
91,735	17,876	73,859
327,150	208,169	118,981
(50,254)	(50,254)	-
712,695	439,263	273,432
יתרה ליום 1 בינואר, 2019		
סך הרווחים שהוכרו ברווח או הפסד (* רכישות מכירות)		
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2019		
* מתוכם: סך הרווחים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2019		
93,753	19,894	73,859

במהלך שנת 2019 לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 במרס, 2020	
שווי הוגן	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,130,254	882,415
191,398	192,150
1,321,652	1,074,565
	1,601

אגרות חוב מיועדות

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

מוצגים כהלוואות וחייבים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)

ליום 31 במרס, 2019	
שווי הוגן	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,085,768	835,987
222,793	214,747
1,308,561	1,050,734
	1,545

אגרות חוב מיועדות

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

מוצגים כהלוואות וחייבים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2019	
שווי הוגן	הערך בספרים
מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,142,381	845,337
184,343	176,437
1,326,724	1,021,774
	1,260

אגרות חוב מיועדות

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

מוצגים כהלוואות וחייבים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה דלהלן מציגה ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו כאמור בבאור 5'א'(2):
 החברה מחזיקה במכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן לפי הסיווגים כדלקמן:

ליום 31 במרס, 2020				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
607,880	-	-	607,880	נכסי חוב סחירים
93,363	81,635	-	11,728	מניות
146,861	71,713	-	75,148	השקעות פיננסיות אחרות
848,104	153,348	-	694,756	סך הכל

ליום 31 במרס, 2019				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
832,368	-	-	832,368	נכסי חוב סחירים
82,457	69,470	-	12,987	מניות
64,792	58,259	-	6,533	השקעות פיננסיות אחרות
979,617	127,729	-	851,888	סך הכל

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2019				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
799,420	-	-	799,420	נכסי חוב סחירים
102,867	88,771	-	14,096	מניות
84,692	68,750	-	15,942	השקעות פיננסיות אחרות
<u>986,979</u>	<u>157,521</u>	<u>-</u>	<u>829,458</u>	סך הכל

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
157,521	68,750	88,771
(4,173)	2,963	(7,136)
<u>153,348</u>	<u>71,713</u>	<u>81,635</u>
<u>(4,173)</u>	<u>2,963</u>	<u>(7,136)</u>

יתרה ליום 1 בינואר, 2020 (מבוקר)

סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח או הפסד *

יתרה ליום 31 במרס, 2020

(* מתוכם: סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 במרס, 2020

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס, 2020 לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מכשירים פיננסיים באור 5 :-

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה		
מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סה"כ
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
69,490	22,374	91,864
(20)	(256)	(276)
-	37,506	37,506
-	(1,365)	(1,365)
<u>69,470</u>	<u>58,259</u>	<u>127,729</u>
(20)	(294)	(314)

יתרה ליום 1 בינואר, 2019 (מבוקר)

סך ההפסדים שהוכרו ברווח או הפסד (*

רכישות

מכירות

יתרה ליום 31 במרס, 2019

(* מתוכם: סך ההפסדים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו

ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31

במרס, 2019

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס, 2019 לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה		
מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סה"כ
מבוקר		
אלפי ש"ח		
69,490	22,374	91,864
(168)	4,354	4,186
19,449	45,534	64,983
-	(3,512)	(3,512)
<u>88,771</u>	<u>68,750</u>	<u>157,521</u>
(168)	4,245	4,077

יתרה ליום 1 בינואר, 2019

סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח או הפסד (*

רכישות

מכירות

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2019

(* מתוכם: סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו

ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים מוחזקים נכון ליום

31 בדצמבר, 2019

במהלך שנת 2019 לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מכשירים פיננסיים
 באור 5 :-
 ג. התחייבויות פיננסיות

ליום 31 במרס, 2020	
שווי הוגן	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
10,347	10,000
243,612	269,952
253,959	279,952
	5,353
	285,305

התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:
 הלוואות מתאגידים בנקאיים
 כתבי התחייבות נדחים
 סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת
 התחייבות בגין חכירה (*)
 סך הכל התחייבויות פיננסיות
 (*) לא נדרש גילוי על שווי הוגן.

ליום 31 במרס, 2019	
שווי הוגן	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
12,212	10,000
293,528	269,715
305,740	279,715
	2,851
	282,566

התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:
 הלוואות מתאגידים בנקאיים
 כתבי התחייבות נדחים
 סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת
 התחייבות בגין חכירה (*)
 סך הכל התחייבויות פיננסיות
 (*) לא נדרש גילוי על שווי הוגן.

ליום 31 בדצמבר, 2019	
שווי הוגן	הערך בספרים
מבוקר	
אלפי ש"ח	
11,483	10,000
302,869	269,890
314,352	279,890
	2,013
	281,903

התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:
 כתבי התחייבות נדחים מתאגידים בנקאיים
 אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
 סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת
 התחייבות בגין חכירה (*)
 סך הכל התחייבויות פיננסיות
 (*) לא נדרש גילוי על שווי הוגן.

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות

בשנים האחרונות ניכר גידול משמעותי בהיקף ההליכים הייצוגיים המוגשים נגד החברה, זאת כחלק מגידול כללי של בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בכלל וכחלק מגידול בבקשות מסוג זה כנגד חברות העוסקות בתחומי העיסוק של החברה. מגמה זו מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של החברה להפסדים במקרה של קבלת אישור לתובענה ייצוגית כנגד החברה. ההליכים הייצוגיים, מצויים בשלבים שונים של הבירור המשפטי, החל משלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית ועד לשלב שבו התובענה אושרה כייצוגית והיא מתבררת ככזו. חלק מההליכים הייצוגיים מצויים בהליכי ערעור.

בהליכים משפטיים או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not" - דהיינו הסתברות העולה על 50%), כי טענות התביעה תתקבלנה וההליך יתקבל (או במקרה של בקשה לאישור תובענה כייצוגית, יאשר ביהמ"ש את אישורה כייצוגית), נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה.

בבקשות לאישור תובענות אשר אושרו כייצוגיות על ידי ביהמ"ש, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה, אם, לאור הערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה במסגרת התביעה לגופה תתקבלנה במסגרת ניהול התובענה כתובענה ייצוגית. במקרה בו אושרה תביעה כייצוגית על ידי ביהמ"ש והוגש ערעור על ידי התובע בו הוא עותר להרחיב את פסק הדין שניתן, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה בערעור, אם לאור הערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה בערעור תתקבלנה.

במקרים בהם במסגרת ניהול ההליכים קיימת נכונות להגיע לפשרה, נכללה הפרשה בגובה הנכונות לפשרה, וזאת אף אם מדובר במקרה אשר לפי הפירוט האמור לעיל לא הייתה נכללת הפרשה בדוחות הכספיים אלמלא הפשרה או הנכונות לפשרה. במקרים בהם לפי הפירוט האמור לעיל נדרשת הפרשה בדוחות הכספיים ויש נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בדוחות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה או סכום הנכונות לפשרה, לפי הגובה מבניהם. במקרים בהם אושר הסדר פשרה, נכללה בדוחות הפרשה בגובה הערכת החברה לעלות הסדר הפשרה.

בהליכים משפטיים (או בבקשות לאישור תובענה) אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, לא חל האמור לעיל, וכן בהליכים משפטיים (או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית) הנמצאים בשלבים ראשוניים ולא ניתן להעריך את סיכויי התביעה, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכויי הבקשה לאישור התובענה כייצוגית המפורטת בסעיף 16 להלן, לפיכך לא נכללה בדוחות הכספיים הפרשה בגין בקשה זו.

להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה המוערכת על-ידי החברה או הפרשה בגובה נכונות החברה לפשרה, לפי העניין.

להלן פרוט הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות:

1. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה נגד החברה ונגד חברות ביטוח נוספות (להלן: "המשיבות"), ביום 13 ביוני, 2012. סכום התביעה הקבוצתית הינה על סך של כ-37 מיליון ש"ח.

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

1. המשך

עניינה של התובענה בטענה כי המשיבות גובות סכומי כסף העולים לעיתים כדי שיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת על ידי המבוטחים והקרויים "גורם פוליסה" ו/או "דמי ניהול אחרים" ("גורם פוליסה"). לטענת התובעת הייצוגית, אמנם במסגרת חוזרי הממונה הותר לחברות הביטוח לגבות "גורם פוליסה" בפוליסות לביטוח חיים, בכפוף למספר מגבלות, אלא שזהו תנאי הכרחי אך לא מספיק ולצורך גביית "גורם פוליסה" נדרשת גם הסכמה חוזית.

הקבוצה אותה מבקשת לייצג התובעת הינה כל מי שהוא ו/או שהיה מבוטח של המשיבה ושנגבה ממנו סכום כלשהו כ"גורם פוליסה" ו/או כעמלה זהה בשם אחר. התובעת עותרת לסעד של תשלום סכום הפיצוי/השבה השווה לסכום גורם הפוליסה שנגבה מחברי הקבוצה בפועל, בצירוף התשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה. כמו כן, עותרת התובעת למתן צו עשה המורה לחברה לשנות את דרך פעולתה בכל הקשור בגביית גורם פוליסה ולתשלום גמול לתובעת ושכר טרחה לבאי כוחה.

ביום 21 בנובמבר, 2016 ניתנה החלטת בית משפט בבקשה לאישור התובענה כייצוגיות במסגרתה נקבע כי יש מקום לאשר באופן חלקי את ניהול התובענה כייצוגית. בית המשפט הגדיר את חברי הקבוצה: "מבוטחים של כל אחת מחברות הביטוח בפוליסות ביטוח חיים משולבות חיסכון שנערכו בין השנים 1992-2003 (פוליסות המכונות בשמות שונים כגון "עדף", "מיטב", "יותר", "עדף", "מעולה" וכיו"ב), אשר החיסכון שנצבר לטובתם נפגע בשל גביית גורם הפוליסה". עילת התביעה אותה אישר בית המשפט הינה הפרת פוליסת הביטוח בשל גבייה ללא בסיס משפטי של עמלת "גורם פוליסה" באופן שפגע בחיסכון שנצבר לטובת המבוטח החל משבע שנים קודם להגשת התובענה – היינו: ביחס לחברה החל מיום 13 ביוני, 2005. בית המשפט אישר לתבוע את הסעדים הבאים: תיקון ההפרה על דרך של עדכון החיסכון הצבור לטובת המבוטח בסכום החיסכון הנוסף שהיה נצבר לטובתו אילו לא היה נגבה גורם הפוליסה או פיצוי המבוטח בסכום האמור, וכן הפסקת גביית גורם הפוליסה מעתה ואילך.

ביום 5 במרס, 2017 הגישו התובעים בקשה לאיחוד הדיון בתיק יחד עם תיקים שהוגשו כנגד ארבע חברות ביטוח נוספות (הראל, כלל, מגדל ומנורה) באותו נושא. בקשה זו התקבלה ונקבע כי כל התיקים, לרבות התיק כנגד החברה, יאוחדו וידונו בפני השופטת מיכל נדב יחד עם התיק המתנהל נגד הפניקס.

ביום 16 במאי, 2017 הגישו הנתבעות (כולל החברה), כל אחת בנפרד, בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על ההחלטה לאשר באופן חלקי את התובענה כייצוגית, וכן כי ההליכים בבית המשפט המחוזי יותלו עד להשלמת ההליכים בבקשת רשות הערעור בעליון. בית המשפט העליון נעתר לבקשה והורה על התליית ההליכים בבית המשפט המחוזי עד למתן החלטה אחרת.

ביום 3 בספטמבר, 2018 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו לבית המשפט העליון, אשר חוזרת בעיקרה על עמדתו כפי שהוגשה לבית המשפט המחוזי.

ביום 6 בפברואר, 2019 התקיים דיון בבקשת רשות הערעור בבית המשפט העליון, במסגרתו הציע בית המשפט כי בקשות הערעור ימחקו וכי כל הטיעונים, לרבות הזכות להגיש ערעור בתום הדיון במחוזי, ישמרו לצדדים. החברה קיבלה את המלצת בית המשפט והודיעה על משיכת בקשת רשות הערעור. בנסיבות אלו, ימשך הדיון בתובענה לגופה בבית המשפט המחוזי. כתב תביעה כנגד כל החברות הוגש לבית המשפט המחוזי וכתבי הגנה מטעם החברות הוגשו גם כן. בשלב זה, הצדדים פנו בהסכמה להליך גישור. התיק נקבע לדיון בפני בית המשפט ליום 2 ביולי, 2020.

2. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 7 בספטמבר, 2016. סכום התביעה הקבוצתית מוערך בסכום של 8,100,000 ש"ח. עניינה של התובענה בטענה בדבר גביית הוצאות ניהול השקעות ללא הסכמה מפורשת על כך במסגרת הפוליסה (הגביה של הוצאות ניהול אינה מנוגדת לדיון והטענה היא כי לא היתה הסכמה חוזית על-פי הפוליסה המתירה גביה של הוצאות אלו); כי החברה הציגה כביכול מצגי שווא, לפיהם העלות היחידה

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

2. המשך

שיש לחוסכים היא דמי ניהול; וכי החברה לא גילתה ללקוחותיה במסגרת הדוחות האישיים ששלחה כי נוכח הוצאות ניהול השקעות, וזאת עד לדוחות החל משנת 2014. הקבוצה אותה מעוניינת לייצג התובעת היא כל בעלי פוליסת חסכון "Best Invest אישי" של המשיבה בהווה ובשבע השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה. ביום 14 ביוני, 2018 הגישו הצדדים בהליך הנ"ל - יחד עם הצדדים בהליכים נוספים המתנהלים נגד חברות ביטוח אחרות באותו נושא - בקשה לאישור הסדר דיוני, לפיו תצורף עמדת המאסדר - שהוגשה במסגרת הליכים המתנהלים באותה עילה בבתי הדין לעבודה - כראיה בתיק. בית המשפט נעתר לבקשה. ביום 31 במאי, 2019 ניתנה החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית. ביום 15 ביולי, 2019 הגישו הנתבעות בקשה להארכת מועד להגשת כתב הגנה והתליית ההליך עד להחלטה בבקשת רשות ערעור. בהתאם להחלטת בית המשפט, בשלב זה מוארך המועד להגשת כתב הגנה עד להחלטה אחרת. ביום 26 בספטמבר, 2019 הגישה החברה בקשת רשות ערעור על ההחלטה המאשרת את התובענה כייצוגית לבית המשפט העליון. ביום 3 בנובמבר, 2019 קבע בית המשפט העליון כי הבקשה לרשות ערעור מצריכה תשובה; וכי גם היועץ המשפטי לממשלה מתבקש להגיש את עמדתו בכתב בעניין. דיון בתיק בבית המשפט העליון נקבע ליום 2 בנובמבר, 2020.

3. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 13 בנובמבר, 2016. הערכת

התובעות באשר לסכום הנזק המצרפי של כלל חברי הקבוצה, הינו בגבולות 5 מיליון ש"ח לערך, לשנת 2015 בלבד. עניינה של התובענה בטענה כי החברה מפרה כביכול התחייבויותיה במסגרת פוליסות לביטוח מנהלים הכוללות גם כיסוי לאובדן כושר עבודה, באופן כזה שהחברה, בין היתר, מסיטה כספי מבוטחים וגורעת כספים ביתר מתוך רכיבי הגמל והפיצויים המופרשים על-ידי המבוטחים לטובת רכיב אובדן כושר עבודה, ובכך מקטינה לכאורה את הסכומים הנצברים עבור המבוטחים כפנסיה (גמל ופיצויים) ומגדילה את הפרמיות הנגבות על-ידה עבור רכיב אובדן כושר עבודה, וזאת בניגוד לדין ולתנאי פוליסת הביטוח. הקבוצה אותה מבקשות התובעות לייצג כוללת "כל מבוטח בעל פוליסת ביטוח מנהלים וכן ביטוח אובדן כושר עבודה, החל משנת 2015".

בין הצדדים התנהלו מגעים אשר הבשילו לחתימה על בקשת הסתלקות, לפיה בקשת האישור תימחק בכפוף להתחייבות החברה לתיקון המגבלה הטכנולוגית בעטיה נוצרה אי-ההתאמה הרישומית באותן פוליסות, ותשלם סך של 280,000 ש"ח כגמול ושכ"ט למבקשות ובאי כוחן ("בקשת ההסתלקות"). ביום 13 בפברואר, 2018 הגישו המבקשות את בקשת ההסתלקות לבית הדין. ביום 21 באוקטובר, 2018 הוגשה עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה, במסגרתה התנגד היועץ"ש לאישור בקשת ההסתלקות והמליץ על מינוי בודק חיצוני. ביום 31 בדצמבר, 2018 הגישו הצדדים בקשה לאישור הסדר פשרה, אשר כללה גם תגובה לעמדת היועץ המשפטי לממשלה. ביום 26 בפברואר, 2019 הגישו הצדדים בקשה מתוקנת לאישור הסדר פשרה. ביום 14 באוגוסט, 2019 הוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה, המתנגדת להסדר הפשרה המתוקן. ביום 2 באוקטובר, 2019 התקיים דיון בתיק, במסגרתו הודיעו הצדדים על משיכת הסדר הפשרה, נוכח עמדתו של היועץ"ש. ביום 15 בינואר, 2020 הגישו הצדדים בקשה לאישור הסדר דיוני ("ההסדר הדיוני"), לפיה בקשת האישור תתקבל ובית הדין יאשר את ניהול התובענה כייצוגית, וזאת על מנת להביא לסיום ההליכים המשפטיים בתיק ועל מנת לסלול את הדרך לאישור הסדר פשרה שיובא בהמשך לאישורו של בית הדין. ביום 21 בינואר, 2020 נתן בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב תוקף של החלטה להסדר הדיוני והתובענה אושרה כייצוגית. בהתאם, בית המשפט מינה מומחה מטעמו לבחינת השאלות שבמוקד ההסדר הדיוני.

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

4. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 22 בינואר, 2017. סכום התובענה מוערך בסך של 12,250,000 ש"ח. עניינה של הבקשה לאישור בטענת המבקשים לגביית יתר מן המבוטחים, בכל הנוגע לאפשרות עדכון הגיל ו/או וותק הנהיגה בעת חציית מדרגת גיל ו/או וותק נהיגה המזכה אותם בהפחתה בפרמיית הביטוח. לשיטת המבקשים, הגדרת הקבוצה כוללת את מבוטחי החברה בביטוח רכב חובה, מקיף וצד ג', בתקופה שתחילתה שבע שנים קודם להגשת התובענה ועד למתן פסק דין, אשר הגיעו במהלך תקופת הביטוח למדרגת הגיל ו/או וותק הנהיגה המזכה בהפחתת דמי הביטוח ואשר לא קיבלו מאת החברה את ההפחתה. ביום 22 ביוני, 2017 התקיים דיון קדם משפט יחד עם תביעות נוספות שהוגשו כנגד חברות ביטוח אחרות באותו נושא. בית המשפט קבע כי נכון לשלב זה של ההליך, כלל התביעות העוסקות בפרקטיקת מעבר גיל ידונו במאוחד. ביום 28 במאי, 2019 התקיים דיון קדם משפט בתיק, במסגרתו נקבע כי על המשיבות להגיש תשובה בכתב לשאלת בית המשפט (תשובה כאמור הוגשה ביום 10 ביולי, 2019). התיק נקבע לדיוני הוכחות נוספים לימים 5 ביולי, 2020, 15 בספטמבר, 2020, 21-22 באוקטובר, 2020, 28 באוקטובר, 2020 ו- 4 בנובמבר, 2020.

5. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ו- 2 חברות ביטוח נוספות ביום 27 באפריל, 2017. סכום התביעה כנגד המשיבות הוערך על ידי המבקשים על סך של 44,395,750 ש"ח (סכום התובענה נגד החברה בלבד עומד על סך של 15,870,750 ש"ח). עניינה של התובענה, בטענה לגביית יתר, שלא כדין, של ריבית (דמי אשראי) בקשר עם פריסת הפרמיה השנתית לתשלומים ובניגוד להוראות תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (קביעת אחידות מטבע בחוזי ביטוח ודמי ביטוח באשראי), תשמ"ד-1984 (להלן: "תקנות דמי ביטוח באשראי"), אשר קובעות אחוז ריבית מקסימלי. הקבוצה הוגדרה ככל בעלי הפוליסות ו/או המוטבים ו/או המבוטחים שבטחו על ידי המשיבות בפוליסות ביטוח בענפי הביטוח הכללי (ביטוח רכב (רכוש), ביטוח דירה ותכולתן, ביטוח תאונות אישיות) וכל פוליסה אשר תקנות דמי ביטוח באשראי חלות עליה, ואשר שילמו למשיבות ריבית, דמי אשראי, דמי גביה או דמי הסדר תשלומים ביתר או כל תשלום דומה לאלה, תוך חריגה מהוראות הדין ו/או תוך חריגה משיעורי הריבית אשר הוצגו בפוליסות. הסעדים המבוקשים הינם פיצוי/ השבה בדרך של החזר סכום הריבית העודפת שנגבה מהקבוצה שלא כדין וכן צו עשה המורה למשיבות לשנות את דרך פעולתן. הצדדים מנהלים מו"מ לסיום ההליך על דרך הפשרה, בהתאם למתווה שבוצע בתיקים מקבילים שהוגשו כנגד חברות ביטוח אחרות בעבר. במסגרת מתווה זה, תבוצע השבה של רוב הסכומים שנגבו ביתר באמצעות מתן הנחה בדמי אשראי לרוכשים עתידיים. על הצדדים לעדכן את בית המשפט בדבר המגעים לפשרה עד ליום 17 ביוני, 2020.

6. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 24 במאי, 2017. סכום התביעה לכלל חברי הקבוצה הינו על סך של 75 מיליון ש"ח. עניינה של התובענה בטענה לפיה החברה מפרה את חובתה החוזית על פי פוליסת מקיף לרכב מסחרי מעל 3.5 טון ורכב אחר ("הפוליסה"), כאשר היא מסרבת לשלם למבוטחים בעלי רכב מסחרי את ירידת הערך הנגרמת לכלי הרכב המבוטח כתוצאה ממקרה ביטוח. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל מבוטחי החברה בעלי רכב מסחרי, אשר רכשו ו/או ירכשו מהחברה את הפוליסה לביטוח מקיף לכלי רכב מסחרי מעל 3.5 טון ורכב אחר, אשר כתוצאה ממקרה ביטוח כהגדרתו בפוליסה נגרם ו/או ייגרם לכלי הרכב שלהם נזק מסוג ירידת ערך. עילות התביעה הנטענות, בין היתר, הן הפרת הסכם; עשיית עושר ולא במשפט; הפרת חובות אמון ותום לב בהתאם לחוק החוזים; תיאור מטעה ו/או פגיעה בנסיבות מיוחדות כאמור בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981. הסעדים המבוקשים על ידי התובע הינם צו הצהרתי לפיו הנזק של ירידת ערך, בגין מקרה הביטוח, הינו נזק המכוסה בפוליסה; וכן שיפוי כל מבוטחי החברה אשר היו מבוטחים

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

6. המשך

בפוליסה ואשר לכלי הרכב שלהם נגרם ו/או יגרם נזק של ירידת ערך כתוצאה ממקרה ביטוח, במלוא ירידת הערך כפי שתקבע על ידי שמאי מוסמך, או כל סעד אחר שיקבע בית המשפט. ביום 11 בינואר, 2018 התקיים דיון מקדמי בבקשת האישור, במסגרתו התבקשו הצדדים על-ידי בית המשפט לבוא בדברים בניסיון להגיע להסכמות בדבר פתרון המחלוקת מושא בקשת האישור על דרך של תשלום פיצוי חלקי לחברי הקבוצה. הצדדים הודיעו לבית המשפט כי הסכימו לפנות להליך גישור, המתנהל בימים אלה בפני כב' השופט (בדימ') יצחק ענבר. ביום 27 בנובמבר, 2019 עדכנו הצדדים את בית המשפט כי הגיעו להסכמות עקרוניות במסגרת פשרה, אשר תוגש בהמשך לאישורו של בית המשפט.

7. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 6 בספטמבר, 2017. סכום התביעה האישית של המבקשת כנגד החברה עומד על 1,269.4 ש"ח, כאשר הנזק הכולל של הקבוצה לא כומת במסגרת הבקשה לאישור.

עניינה של התובענה הינה בטענה כי החברה משלמת במועד מאוחר למועד הפירעון סכומים שנפסקו לחובתה על ידי רשות שיפוטית וזאת מבלי להוסיף לסכום ששולם על ידה הפרשי הצמדה וריבית כדין.

במסגרת תשובת החברה לבקשה לאישור הבהירה החברה כי היא אינה נוקטת במדיניות של עיכוב תשלומים שנקבעו מכוח החלטה שיפוטית; כי היא פועלת בהתאם לדיון ומשלמת את הסכומים שנקבעו במועד; וכי בהסכמי הפשרה בין הצדדים לא נקבע כל מועד לתשלום סכום התמורה, ובנסיבות אלה יש להשלימו בהתאם לנוהג הקיים, על פיו יש להעביר את הכספים בתוך 30 ימים. ביום 19 בפברואר, 2019 התקיים דיון מקדמי בתיק, במסגרתו הציע בית המשפט לצדדים לפנות להליך גישור. ביום 13 במרס, 2019 הודיעו חלק מהמשיבות בהליך לבית המשפט על הסכמתן להעביר את התיק לגישור בפני כב' השופט (בדימ') אסתר דודקביץ'. ביום 24 במרס, 2019 קבע בית המשפט כי הצדדים יפנו לגישור כמוסכם. על הצדדים לעדכן את בית המשפט בדבר תוצאות הליך הגישור עד ליום 17 ביוני, 2020.

8. בקשה לאישור תובענה כייצוגית כנגד החברה אשר הוגשה ביום 6 בספטמבר, 2017. סכום התביעה המוערך על ידי המבקש עומד על סך של 14,500,000 ש"ח.

עניינה של הבקשה לאישור, בטענת המבקשת, להשבת דמי הפגיעה ששילמה כמעסיקה למוסד לביטוח לאומי, בתקופת ההשבה, בגין תקופת הזכאות הראשונה, כמשמעותה בסעיף 94 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 ("חוק המל"ל"), בעקבות תאונות דרכים שאירעו לעובדיה הניזוקים, אשר הוכרו גם כתאונות עבודה על ידי המוסד לביטוח לאומי. הקבוצה בשמה מעוניינת המבקשת לפעול, הוגדרה כציבור המעבידים/מעסיקים "הרגילים" (למעט המדינה, קבוצת המעבידים המורשים וקבוצת המעבידים המיוחסת), אשר שילמו/החזירו למל"ל, במהלך תקופת ההשבה, בגין עובדיהם הניזוקים, דמי פגיעה בגין "תקופת הזכאות הראשונה" כמשמעותה בסעיף 94 לחוק המל"ל, בגין תאונות דרכים שאירעו לעובדים כאמור, אשר הוכרו גם כתאונות עבודה על ידי המל"ל ("התאונות הרלבנטיות"), ואשר המשיבה, כמבטחת שהוציאה את פוליסות ביטוח החובה על פי חוק הפלת"ד (לרבות הפניות לפקודת הנזיקין (נוסח חדש) ולפקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש) (תש"ל-1970) והמכסות את האירועים נשוא התאונות הרלבנטיות. טענת המבקשת להפרת סעיף 328 לחוק המל"ל ולהחזר דמי הפגיעה ששילם המעסיק לעובד שנפגע בתאונת דרכים שהוכרה כתאונת עבודה בצרוף הפרשי הצמדה וריבית ממועד תשלום זה למל"ל.

ביום 9 בנובמבר, 2017 הגישה המשיבה בקשה להעברת הדיון לפי סעיף 7 לחוק תובענות ייצוגיות, כך שיאוחד עם תובענה אחרת שהוגשה נגד חברת ביטוח נוספת העוסקת באותו הנושא. ביהמ"ש קבע כי הדיון בשתי הבקשות לאישור יידון במאוחד.

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

8. המשך

ביום 26 באפריל, 2018 התקיים דיון קדם משפט, אשר במסגרתו נקבע כי המבקשת תודיע לבית המשפט אם בכוונתה להמשיך בניהול התיק. ביום 9 ביולי, 2018 הודיעה המבקשת כי היא עומדת על המשך ניהול ההליכים.

ביום 4 באוקטובר, 2018 התקיים קדם משפט נוסף בתיק, במסגרתו הוחלט על איחוד הדיון יחד עם בקשות האישור נגד חברות ביטוח אחרות באותו עניין. ביום 18 במרס, 2019 התקיים דיון הוכחות בתיק; ביום 24 ביוני, 2019 התקיים דיון לשמיעת סיכומים בתיק; ביום 25 ביוני, 2019 נעתר בית המשפט להודעה מטעם המבקשים להשלמה נקודתית לסיכומי המבקשים; וביום 4 במרס, 2020 נעתר בית המשפט לבקשת המבקשים לצירוף אסמכתא לתיק. טרם ניתנה החלטה על ידי בית המשפט.

9. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 26 בפברואר, 2018. להערכת המבקש, הנזק המצרפי של חברי הקבוצה הינו בגבולות של 10.5 מיליון ש"ח לערך, בשבע השנים שקדמו להגשת תביעה זו, ולחילופין סכום העולה על 4.5 מיליון ש"ח בשלוש השנים שקדמו להגשת תביעה זו. עניינה של התובענה הינה בטענה כי החברה מפרה את התחייבויותיה במסגרת פוליסות "משפחה בטוחה - פוליסה לביטוח תאונות", כך שהיא מבצעת תחשיב תשלום פיצוי בגין נכות, בהתאם לתנאים ולסייגים המופיעים בפוליסה ובגובה מחצית מאחוזי הנכות שנקבעו למבוטח בפועל. בדרך זו, מקטינה החברה לכאורה את סכומי הביטוח אשר מגיעים למבוטחים בקרות מקרה ביטוח, זאת על אף שהסייג בדבר אופן התחשיב המופחת אינו מופיע בטופס גילוי נאות ו/או בטופס ההצעה לביטוח. בנוסף, לטענת המבקש, יש לראות שוק כאיבר עצמאי ולא כחלק מאיבר אב (רגל), ולכן חישוב סכום הביטוח צריך להיעשות על ידי החברה לפי סעיף אחר בפוליסה, המקנה פיצוי מלא ולא פיצוי מופחת. הקבוצה הנטענת בבקשת האישור כוללת את כל מבוטחי החברה בפוליסה מסוג זה ובפוליסות אחרות הכוללות סייג בדבר סכומי ביטוח מופחתים, כפי שישנו בפוליסה דנן ואשר אין בנספח גילוי נאות שלהן גילוי בקשר עם האופן שבו החברה מחשבת את סכום הפיצוי בקרות מקרה ביטוח. ולחילופין, מבוטחים אשר החברה שילמה להם אחוז נמוך יותר מתגמולי הביטוח עקב התייחסות לתת איבר (שוק, ברך וכו') כחלק מאיבר אב (רגל, בדוגמא האמורה) ולא כאיבר עצמאי. המבקש עותר לחייב את החברה לבצע חישוב תגמולי ביטוח המגיעים לחברי הקבוצה, בהתעלם מהוראות הסייגים בפוליסה ודרכי החישוב המפורטות בפוליסה. ביום 24 בדצמבר, 2018 ניתן תוקף של החלטה להסכמת הצדדים לפנות להליך גישור. ואולם לאחר 2 ישיבות גישור שהתקיימו, הצדדים הודיעו לבית המשפט ביום 17 בפברואר, 2020 כי הליך הגישור לא צלח. ביום 25 במאי, 2020 התקיים דיון קדם משפט בתיק, במסגרתו הורה בית המשפט על קבלת עמדת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ועמדת היועץ המשפטי לממשלה, וזאת עד ליום 30 בספטמבר, 2020. דיון קדם משפט נוסף בתיק נקבע ליום 11 בינואר, 2021.

10. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 4 במאי, 2018. להערכת המבקשת סכום הפרשים המגיעים לכאורה לקופות הפנסיוניות של עובדי החברה עומד על סך של 3,506,250 ש"ח; ובגין זכאות לכאורה לפיצוי כספי עקב אי מתן יום בחירה בשנה לעובדי החברה על סך של 1,225,000 ש"ח. סך הכל סכום התביעה לכלל חברי הקבוצה עומד על סך של 4,731,250 ש"ח.

לטענת המבקשת, החברה מפרה התחייבויותיה בכך שאינה מקיימת את הוראות צו ההרחבה בענף היבוא, היצוא והמסחר בסיטונות, אשר לשיטתה חל על עובדי החברה. במסגרת זו נטען כי החברה אינה משלמת לחשבונות הפנסיונים של עובדיה הפרשות פנסיוניות מלאות לגמל בגין מלוא שכרם החודשי בשיעור של 6%, וללא תקרת שכר החל מהחודש הראשון

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

10. המשך

להעסקתם, או לפי צו ההרחבה לביטוח פנסיוני מקיף במשק, ככל והשיעורים על פיו מיטבים, החל מחודש יולי 2016. בנוסף, לטענת המבקשת, בהתאם להוראות צו ההרחבה בענף היבוא, היצוא והמסחר בסיטונות, זכאים עובדי החברה ליום בחירה אחד מידי שנה, מעבר לחישוב הזכאות לחופשת חג, ואילו החברה לא העניקה לעובדיה יום בחירה. הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקשת הינה כל עובדי החברה אשר הועסקו בה החל מחודש אפריל 2011 ועד למועד אישור הבקשה, ואשר בוטחו במהלך תקופת העסקתם בביטוח פנסיוני מסוג ביטוח מנהלים ו/או בזכות לפנסיה פחותה יותר מזו הקבועה בצו ההרחבה בענף היבוא, היצוא והמסחר בסיטונות ו/או בצו ההרחבה במשק בנושא ביטוח פנסיוני מקיף במשק (החל מחודש יולי 2016). ביום 28 באפריל, 2019 דחה בית הדין את בקשת החברה לעיכוב הליכים בתיק עד למתן הכרעה בהליך משפטי אחר המתנהל בפני בית הדין הארצי לעבודה ועוסק בשאלה משפטית דומה לזו המתעוררת בבקשת האישור. בהתאם להחלטת בית הדין, בימים 23 באוקטובר, 2019 ו- 14 בנובמבר, 2019 הגישו המדינה ולשכת המסחר, בהתאמה, עמדה מטעמן, אשר תומכת בגישת החברה לפיה צו ההרחבה אינו חל על ענף הביטוח. ביום 21 בנובמבר, 2019 הגישה ההסתדרות הכללית את עמדתה, לפיה לדעתה צו ההרחבה חל על ענף הביטוח, אך לא קבעה זאת באופן נחרץ. לאור ההתפתחויות המתוארות, ביום 24 בנובמבר, 2019 הגישו הצדדים בקשה מוסכמת להסתלקות מהבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 20 בפברואר, 2020 אישר בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב בקשה מוסכמת להסתלקות מבקשת האישור ולדחיית התובענה ונתן לה תוקף של פסק דין.

11. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה וחברות ביטוח נוספות ביום 27 בינואר, 2019. סכום התביעה המוערך על ידי המבקשים לנזקם הכולל של חברי הקבוצה מוערך על סך של 4,074,601 ש"ח.

עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות, משיבות את החלק היחסי של דמי הביטוח בגין פוליסות רכב ודירה שבוטלו, באיחור של למעלה מ-14 יום ונמנעות מהוספת ריבית צמודה בעת איחור בהשבת דמי ביטוח. יצוין כי כנגד הנתבעות הנוספות נטען גם כי הן נמנעות מהשבה מלאה של הצמדה למדד מיום הגביה ועד למועד החזור.

הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקשים הינה כל מי שקיבל החזר יחסי של דמי ביטוח בהתאם לחוזי הביטוח ולתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), תשמ"ו-1986, תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאי חוזה לביטוח רכב מנועי), תש"ע-2010 ותקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח דירות ותכולתן), תשמ"ו-1986, באיחור של למעלה מ-14 יום מיום ביטול הביטוח. ביום 19 בפברואר, 2020 התקיים דיון קדם משפט, במסגרתו הורה בית המשפט לצדדים לבוא ביניהם בדברים ולהודיע לביהמ"ש אודות המגעים ביניהם עד ליום 30 ביוני, 2020. דיון קדם משפט נוסף בתיק נקבע ליום 19 ביולי, 2020.

12. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה לביה"ד האזורי לעבודה בתל אביב ביום 5 ביוני, 2019. סכום התביעה המוערך על ידי המבקש לנזקם הכולל של חברי הקבוצה מוערך בסך של מעל 3,000,000 ש"ח.

עניינה של התובענה בטענה שהמשיבה גתה ביתר ושללא כדין דמי ניהול ממבוטחי בפוליסות המערבות ביטוח חיים וחיסכון (גמל), המוצעות הן לשכירים ("ביטוח מנהלים") והן לעצמאיים.

הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקש הינה כלל מבוטחי החברה בפוליסות שיש בהן מרכיב חיסכון (גמל) לרבות מנהלים ומבוטחים שכירים בפוליסות הידועות בכינוי "ביטוחי מנהלים", ולרבות מבוטחים בפוליסות המיועדות לעצמאיים, בין אם נפתחו במעמד של ביטוחי מנהלים בין אם לאו. על החברה להגיש תגובה לבקשה לאישור עד ליום 29 באוקטובר, 2019. ביום 3 בספטמבר, 2019 הגישו הצדדים בקשה לעיכוב הליכים בתיק, וזאת עד למתן הכרעה בבקשת רשות הערעור שהוגשה על ההחלטה מיום 31 במאי, 2019 לאשר תובענה כייצוגית בתיק אחר

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

12. המשך

(יערי נ' הכשרה), אשר עוסק באותה שאלה משפטית. ביום 4 בספטמבר, 2019 נעתר בית המשפט לבקשת עיכוב ההליכים, וזאת עד למתן הוראה אחרת.

13. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה וכנגד 11 חברות ביטוח נוספות לביהמ"ש המחוזי בחיפה ביום 19 באפריל, 2020. עניינה של התובענה בטענה להתעשרות שלא כדין של חברות הביטוח, אשר לא הפחיתו את גובה הפרמיה הנגבית ממבוטחיהן בביטוחי רכב. לגישת המבקשים, עקב התפרצות וירוס הקורונה בעולם ובמדינת ישראל וכן בעקבות החלטות ממשלה לצמצום הפעילות במשק, תושבים רבים חדלו מלעשות שימוש ברכבים שברשותם ולחלופין צמצמו באופן משמעותי את השימוש בהם, כך שחלה הפחתה משמעותית ברמת הסיכון לו חשופות המשיבות מאז חודש מרס 2020. כנגזרת להשלכה נטענת זו, לגישת המבקשים, היה על חברות הביטוח להפחית בצורה משמעותית את גובה דמי הביטוח (הפרמיה) שהן גובות ממבוטחיהן בביטוחי רכב. סכום התביעה המוערך על ידי המבקשים לנזקם הכולל של חברי הקבוצה כנגד החברה מוערך בסך של 58 מיליוני ש"ח, כאשר לטענתם הנזק מחושב בגין התקופה שסיומה בחודש אפריל 2020 אך הנזק ממשיך להצטבר כל עוד לא תופסק הגבייה (סכום הנזק המצטבר נגד כל חברות הביטוח יחד מוערך בסך של 1,204 מיליוני ש"ח).

הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקשים הינה כל מי שהיה מבוטח אצל אחת או יותר מהמשיבות בביטוח חובה ו/או ביטוח מקיף ו/או ביטוח צד ג', במהלך התקופה שתחילתה ביום 8 במרס, 2020 וסיומה במועד הסרה מלאה ומוחלטת של הגבלות התנועה שהוטלו על תושבי ישראל עקב וירוס הקורונה. הגדרת הקבוצה מתייחסת גם לרכבים שבבעלות חברות החכרת רכב (ליסינג) וחברות השכרת רכב.

ביום 26 באפריל, 2020 הגישו המבקשים הודעה לביהמ"ש, לפיה נודע להם כי הוגשו לשני בתי משפט אחרים שתי תביעות בקשר לאותן שאלות של עובדה ומשפט ולפיכך הם מנהלים מגעים עם המבקשים בהליכים האחרים לצורך הגעה להסכמה על העברת התביעות לבית משפט אחד. ביום 4 ביוני, 2020 ניתנה החלטה לפיה הבקשה לאישור דנן תעבור לדיון יחד עם ת"צ 17072-04-20 בבית המשפט המחוזי בתל אביב (כב' השופטת ברקאי). על החברה להגיש תגובה לבקשה לאישור עד ליום 24 בספטמבר, 2020.

14. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה וכנגד 6 חברות ביטוח נוספות לביהמ"ש המחוזי בחיפה ביום 22 באפריל, 2020. עניינה של התובענה בטענה להתעשרות שלא כדין של המשיבות, אשר לא הפחיתו את גובה הפרמיה הנגבית ממבוטחיהן בביטוח מקיף לבתי עסק (לרבות חנויות, משרדים, בתי מלאכה, מפעלים, קניונים, מלונות, מסעדות, בתי קולנוע, מתקני ספורט וכו'), בתקופת התפרצות וירוס הקורונה בעולם ובמדינת ישראל וכן בעקבות צמצום הפעילות במשק, כאשר בקשת האישור מתמקדת בביטוח אחריות מעבידים וביטוח צד ג' שנכללים בפוליסות אלו. לגישת המבקשים, ככל שבית עסק סגור או כאשר כמות העובדים, הספקים והלקוחות שפוקדים אותו קטנה יותר, כך הסיכון לחברת הביטוח יורד. לפיכך, היה על המשיבות להפחית בצורה משמעותית את גובה דמי הביטוח (הפרמיה) שהן גובות ממבוטחיהן בביטוח בתי עסק. סכום התביעה המוערך על ידי המבקשים לנזקם הכולל של חברי הקבוצה כנגד החברה מוערך בסך של 6.72 מיליוני ש"ח, כאשר לטענתם הנזק מחושב בגין התקופה שסיומה בחודש אפריל 2020 אך הנזק ממשיך להצטבר כל עוד לא תופסק הגבייה (סכום הנזק המצטבר נגד כל חברות הביטוח יחד מוערך בסך של 81.37 מיליוני ש"ח).

הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקשים הינה כל מי שהיה מבוטח אצל אחת או יותר מהנתבעות בביטוח עסק הכולל אחריות מעסיקים ו/או ביטוח צד ג' במהלך התקופה הקובעת (שתחילתה

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

14. המשך

ביום 15 במרס, 2020 וסיומה במועד הסרה מלאה ומוחלטת של ההגבלות שהוטלו על תושבי ישראל עקב וירוס הקורונה) או חלק ממנה.
על החברה להגיש תגובה לבקשה לאישור עד ליום 8 בספטמבר, 2020.

15. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה וכנגד 12 חברות ביטוח נוספות לביהמ"ש המחוזי בתל אביב, ביום 19 באפריל, 2020. עניינה של התובענה בטענה להתעשרות שלא כדין של המשיבות, אשר לא הפחיתו את גובה הפרמיה הנגבית ממבוטחיהן בביטוחי רכב וביטוחי דירה (תכולה). לגישת המבקשים, עקב התפרצות וירוס הקורונה בעולם ובמדינת ישראל וכן בעקבות צמצום הפעילות במשק, תושבים רבים חדלו מלעשות שימוש ברכבים שברשותם ולחלופין צמצמו באופן משמעותי את השימוש בהם ובנוסף התושבים ספונים בבתיהם, כך שחלה הפחתה משמעותית ברמת הסיכון לו חשופות המשיבות. כנגזרת להשלכה נטענת זו, לגישת המבקשים, היה על המשיבות להפחית בצורה משמעותית את גובה דמי הביטוח (הפרמיה) שהן גובות ממבוטחיהן בביטוחי רכב וביטוחי דירה. סכום התביעה המוערך על ידי המבקשים לנזקם הכולל של חברי הקבוצה כנגד החברה מוערך בסך של 42,200,773 ש"ח (סכום הנזק המצטבר נגד כל חברות הביטוח יחד מוערך בסך של 886,161,406 ש"ח).
הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקשים הינה כל מי שהתקשר עם המשיבות בחוזה ביטוח לרכב ו/או חוזה ביטוח מקיף לרכב ו/או חוזה ביטוח תכולת דירה ושבמועד הקובע להגשת בקשת האישור והתובענה הייצוגית (יום 19 במרס, 2020) החזיק באחת או יותר מפוליסות הביטוח האמורות ואשר לנוכח ההפחתה בסיכון הקשור בכל אחת מהפוליסות האמורות, לא קיבל מהמשיבות החזר בפועל ו/או לא קיבל הודעה על החזר עתידי ו/או זיכוי בגין דמי הביטוח ששולמו על ידו ביתר לנוכח ההפחתה בסיכון כמפורט בבקשת האישור.

בהחלטת ביהמ"ש מיום 26 באפריל, 2020 צוין כי נראה שאין כל הצדקה להגשת תובענה אחת כנגד כל המשיבות, על אף שעילת התביעה זהה ו/או דומה ולפיכך ביקש לקבל את התייחסות המבקשים, אשר הוגשה ביום 7 במאי, 2020.
על החברה להגיש תגובה לבקשה לאישור עד ליום 24 בספטמבר, 2020.

16. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה לביהמ"ש המחוזי מרכז ביום 26 באפריל, 2020. להערכת המבקש, סכום הנזק האישי הנטען הינו בסך של כ- 1,275 ש"ח. לגישת המבקש, אין ביכולתו להעריך את הנזק שנגרם לכלל חברי הקבוצה. עניינה של התובענה בטענה כי המבקש שהיה מבוטח בביטוח רכב מקיף וחובה בחברה, לאחר שהודיע לחברה על גניבת רכבו, לא קיבל מהחברה את יתרת הפרמיה בגין ימי ביטוח שלא בוצעו בפוליסת ביטוח החובה ואף גביית הפרמיה נמשכה גם לאחר המועד כאמור. הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקש הינה כל מבוטח בחברה, אשר בשבע השנים הקודמות ליום הגשת התובענה, בוטל חוזה הביטוח שערכה עבורו החברה מכל סיבה שהיא ושהחברה המשיכה לגבות ממנו פרמיה בגין התקופה שאחרי הביטול או לא השיבה לו פרמיה שכבר גבתה עבור התקופה שאחרי הביטול - ההשבה בצירוף הפרשי הצמדה וריבית על פי חוק חוזה ביטוח, ממועד כניסת הביטול לתוקף.
על החברה להגיש תגובה לבקשה לאישור עד ליום 24 בספטמבר, 2020.

באור 6: התחייבויות תלויות (המשך)

ג. להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית ותביעות מהותיות אחרות כנגד החברה, כפי שצויינו על ידי התובעים בכתבי הטענות אשר הוגשו מטעמם. מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על ידי החברה, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי. עוד מובהר כי הטבלה להלן אינה כוללת הליכים שהסתיימו, לרבות הליכים שהסתיימו לאחר שאושר בהם הסכם פשרה (ראה לעניין זה סעיף 1 לעיל).

טבלה מסכמת:

<u>סוג</u>	<u>כמות תביעות</u>	<u>הסכום הנתבע</u>
		<u>אלפי ש"ח</u>
<u>בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:</u>		
צוין סכום המתייחס לחברה	12	287,536
ללא ציון סכום התביעה (*)	3	-

סכום ההפרשה הכולל בגין התובענות הייצוגיות שהוגשו כנגד החברה כמפורט לעיל מסתכם בכ- 20,200 אלפי ש"ח (31 במרס, 2019 - 17,594 אלפי ש"ח, 31 בדצמבר, 2019 - 19,908 אלפי ש"ח).

(*) לרבות בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בהן לא צוין סכום תביעה מדויק (ראה פירוט אודות בקשה לאישור תובענה כייצוגית בסעיפים 3, 7 ו-16 לעיל).

ג. תהליכים אחרים וחשיפות נוספות

חוץ מההליכים המשפטיים המתוארים לעיל, אין לחברה הליכים נוספים שאינם במסגרת עסקי ביטוח. לא ניתן לצפות מראש האם ובאיזו מידה חשופה החברה לטענות בקשר ו/או בעקבות הוראות אלו אשר אפשר שיעלו בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. לעיתים יכולה להיות השלכה מסוג זה גם לחוזרים שהממונה מפרסם ואשר ברגיל תחולתם עתידית. כנגד החברה מוגשות, מעת לעת, תלונות, לרבות תלונות לממונה על שוק ההון, הביטוח וחסכון במשרד האוצר (להלן - "הממונה") ביחס לזכויות מבוטחים על פי פוליסות ביטוח ו/או הדין. תלונות אלו מטופלות באופן שוטף על ידי אגף תלונות הציבור בחברה. לעיתים, הכרעות (או טיוטות הכרעה) של הממונה בתלונות אלו, ניתנות באופן רחבי ביחס לקבוצת מבוטחים.

כמו כן, עורך הממונה, מעת לעת, לרבות בעקבות תלונות מבוטחים, ביקורות מטעמו בחברה ו/או מעביר לחברה בקשות לקבלת נתונים, בנושאים שונים של ניהול החברה, ניהול זכויות מבוטחים ועמיתים בהם וכן ביקורות ליישום הוראות הרגולציה ו/או הטמעת לקחי ביקורות קודמות, בהן בין היתר, מתקבלות דרישות להכנסת שינויים במוצרים השונים, מתן הנחיות לביצוע החזרים ו/או הנחיות ו/או הוראות בקשר לתיקון ליקויים או ביצוע פעולות, לרבות החזר כספים לעמיתים ולמבוטחים. בהתאם לממצאי ביקורות או נתונים המועברים, לעיתים מטיל הממונה עיצומים כספיים על החברה בהתאם לחוק סמכויות האכיפה.

ד. בנוסף על הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות שהוגשו כנגד החברה ותובענות אשר אושרו כנגד החברה, קיימת חשיפה כללית אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי החברה למבוטחיה. מורכבות זו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות, עקב פערי מידע בין החברה לבין צדדים שלישיים לחוץ הביטוח, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים. חשיפה זו באה לידי ביטוי בעיקר ביחס למוצרי החיסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות, בהם פועלת החברה, בהיותם מאופיינים באורח חיים ממושך ובמורכבות גבוהה, במיוחד לאור ההסדרים התחיקתיים השונים הן בתחום ניהול המוצרים והן בתחום המיסוי, לרבות בנושאי תשלומי הפקדות על-ידי מעסיקים ומבוטחים, פיצולם ושיוכם לרכיבי הפוליסות השונים, ניהול ההשקעות, מעמדו התעסוקתי של המבוטח, תשלומי ההפקדות שלו ועוד. מוצרים אלו מנוהלים על פני שנים בהן מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט.

שינויים אלה מיושמים על ידי מערכות מיכוניות העוברות שינויים והתאמות באופן תדיר. מורכבות שינויים אלה והחלת השינויים לגבי מספר רב של שנים, יוצרת חשיפה תפעולית מוגברת. לקבלת פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיונים ארוכי טווח יש לעיתים בכדי להשפיע על הרווחיות העתידית של הקבוצה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם חוזה הביטוח, המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

כמו כן, תחום הביטוח בו עוסקת החברה הינו עתיר פרטים ונסיונות, אשר קיים בו סיכון אינהרנטי שלא ניתן לכימות להתרחשות של טעות או שורה של טעויות מיכוניות או טעויות אנוש, הן בתהליכי עבודה מובנים והן במסגרת טיפול פרטני בלקוח, אשר עלולות להיות להן תוצאות רחבות היקף, הן ביחס להיקף התחולה למספר רב של לקוחות או מקרים והן ביחס להיקף הכספי הרלוונטי בהתייחס ללקוח בודד. החברה מטפלת, באופן שוטף, בטיוב זכויות מבוטחים, בכל הקשור לניהול המוצרים בגופים המוסדיים, בהתאם לפערים המתגלים מעת לעת.

החברה חשופה לתביעות וטענות במישור דיני החוזים וקיום התחייבויות ביטוחיות במסגרת הפוליסה, ייעוץ לקוי, הפרת חובת נאמנות, ניגוד עניינים, חובת זהירות, רשלנות במסגרת אחריות מקצועית של החברה וכיוצ"ב, טענות הקשורות בשירותים הניתנים על ידי החברה וכן מעת לעת מתקיימים נסיבות ואירועים המעלים חשש לטענות מהסוג האמור. החברה רוכשת פוליסות לכיסוי אחריות מקצועית, לרבות כנדרש על פי ההסדר התחיקתי ובעת הצורך היא מדווחת לפוליסות אלו לצורך כיסוי חבות שמקורה באחריות מקצועית וניתנת להגנה ברכישת ביטוח. סכומי החשיפה האפשרית עולים על סכומי הכיסוי ואין וודאות בדבר קבלת כיסוי בפועל בעת קרות מקרה ביטוח.

באור 7 - מיסים על ההכנסה

שיעורי המס

להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם החברה:

שיעור מס כולל במוסדות כספיים	שיעור מס רווח %	שיעור מס חברות	שנה
35.04	17.00	24.00	2017
34.19	17.00	23.00	2018 ואילך

באור 8 - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח

א. לעניין משבר הקורונה והשלכותיו - ראה באור 1 (ד).

ב. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח:

1. ביטוח חיים

א. השפעת השינויים בריבית:

ההתחייבויות הביטוחיות מושפעות, בין היתר, משינויים בעקום הריבית:

1. השפעת הריבית על העתודות לגמלה: ירידה (עליה) בשיעור ריבית ההיוון עשויה להגדיל (להקטין) את העתודה המשלימה לגמלאות ככל שיחול שינוי בריביות השוק.
  2. החברה עורכת מידי תקופה בדיקת נאותות העתודות. בדיקה זו מחושבת בדרך של היוון תזרימי המזומנים על בסיס ריבית חסרת סיכון, בתוספת פרמיית אי נזילות המחושבת כיום על ידי החברה. בעקבות ירידת עקום הריבית חסרת הסיכון בשנים הרלוונטיות למוצר "סיעוד" הגדילה החברה את ההפרשה כאמור.
  3. במהלך 2019 השלימה החברה עריכת מספר מחקרים במגזר ביטוח חיים ובריאות. המחקר העוסק בקביעת פקטור היוון K (פקטור המשמש לפריסת העתודה המשלימה לגמלאות) הביא לגידול בעתודה בשנת 2019 בסך של 1.5 מיליוני ש"ח.
- ב. ביום 7 ליוני, 2020 התפרסם תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - פרמיית אי נזילות, לפיו בעת מדידת ההתחייבויות הביטוחיות ניתן להוסיף לריבית חסרת הסיכון המשמשת בבחינת נאותות העתודה פרמיית אי נזילות בשיעורים שונים. החוזר קובע שיעור פרטני לפרמיית אי הנזילות עבור פוליסות סיעוד פרט. יישום לראשונה של החוזר התבצע בדוחות כספיים אלו וטופל כשינוי אומדן חשבונאי בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 8. כתוצאה מיישום החוזר, רשמה החברה הקטנה בהתחייבויות הביטוחיות והגדלת הרווח בכ-8.9 מיליון ש"ח לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס, 2020.
- ג. בעקבות פרסום נייר עמדה ביולי 2019 ע"י רשות שוק ההון ופרסום חוזר סופי בעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות- עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי התמותה לחברות ביטוח" עדכנה החברה את הערכותיה בדבר ההתחייבויות לגמלאות עתידיות וגמלאות בתשלום בסך של כ-4.2 מל"ח בשנת 2019, למועד פרסום דוח זה, לא חל שינוי בלוחות התמותה.

באור 8: - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח (המשך)

ב. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח (המשך)

1. ביטוח חיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
	2019	2020
מבוקר	בלתי מבוקר	מלש"ח
2019	2019	2020
7.0	1.5	(0.8)
21.5	-	2.0
1.5	-	-
30.0	1.5	1.2
-	-	(8.9)
4.2	-	-
34.2	1.5	(7.7)
22.5	1	(5.1)

א. השפעת השינויים בריבית

1. השפעת הקיטון (הגידול) בשיעור ריבית היוון בחישוב העתודה המשלימה לגמלאות
2. גידול בעתודות בעקבות בחינת נאותות העתודות (LAT)
3. הגדלת העתודות לגמלה בעקבות שינוי בצפי ההכנסות העתידיות, הנגזר משינוי של עקום הריבית (K)

סך הגידול בהפרשות כתוצאה משינוי בשיעור הריבית

ב. עדכון בפרמיית אי נזילות (ראה ב' לעיל)

ג. עדכון שיעורי תוחלת החיים (ראה ג' לעיל)

סך הכל לפני מס

סך הכל לאחר מס

ד. ההתחייבויות בגין גמלאות המשולמות לכל החיים, בגין פוליסות שבתוקף (משולמות ומסולקות), שטרם הגיעו לשלב מימוש הקצבה או שמבוטחיהן הגיעו לגיל פרישה אך טרם החלו לקבל קצבה בפועל ("הפוליסות"), כוללות עתודה בסיסית המשקפת את ערך הפדיון שנצבר לזכות המבוטח ועתודה משלימה לגמלאות.

העתודה המשלימה לגמלאות מחושבת בהתאם להסתברות למשיכת גמלא ובהתאם לתוחלת החיים הצפויה על בסיס לוחות תמותה עדכניים וכן על פי שיעורי ביטולים צפויים ושיעורי ההיוון הרלוונטיים בתיק הגמלא עד למועד הפרישה. אומדנים אלו מחושבים בהתאם לניסיון החברה בשילוב עם נתונים שפורסמו על ידי המפקח.

ההפרשה ההדרגתית נעשית על ידי שימוש בפקטור היוון K המייצג את שיעור ההכנסות העתידיות הצפויות מדמי ניהול או ממרווח פיננסי, הנובעים מההשקעות המוחזקות כנגד עתודת הביטוח בשל הפוליסה או מתשלומי פרמיה עבור הפוליסה (להלן - "פקטור K"). פקטור K מובא בחשבון בחישוב ההשלמה לעתודה לתשלום קצבה.

הניתוח מבוצע על בסיס הנחות פיננסיות שמרניות, באופן שמעיד על כך שדמי הניהול או המרווח הפיננסי הנובעים מההשקעות המוחזקות כנגד העתודה לתשלום קצבה בשל הפוליסה ותשלומי הפרמיות עבור הפוליסה, עשויים להפיק הכנסות עתידיות העולות על פקטור K, שיסיקו לכיסוי כל ההוצאות הקשורות לפוליסה ולהשקעות האמורות עד לגיל הפרישה הצפוי. ערך ה-K שיבחר יהיה זה שיביא לפריסה נאותה של העתודה לתשלום קצבה כאמור.

סכום ההפרשה, שנצבר בספרים במשך השנים עד ליום 31 במרס, 2020, הסתכם בסך של כ-101.7 מיליוני ש"ח (לעומת כ-104.7 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2019). יתרת ההפרשות בגובה הסכום המוערך ליום 31 במרס, 2020 בסך של כ-45.0 מיליוני ש"ח (לעומת כ-48.7 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2019).

באור 8: - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח (המשך)

ב. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח (המשך)

1. ביטוח חיים (המשך)

ד. (המשך)

תיזקף לאורך חיי הפוליסה הנותרים עד גיל הפרישה על פי נוסחה גיאומטרית המתחשבת, בין היתר, בפקטורי ריבית ההיוון - K, כמפורט לעיל. ערכי ה-K המשמשים את החברה בחישוב העתודות הינם 0.58 עבור פוליסות תלויות תשואה (ליום 31 במרס, 2019 0.62 וללא שינוי ליום 31 בדצמבר, 2019) ו-0.40 עבור פוליסות מבטיחות תשואה ליום 31 במרס, 2020. (31 במרס, 2019 ו-31 בדצמבר, 2019 – ללא שינוי).

2. ביטוח כללי

א. השפעת הריבית על ההתחייבויות בענפי חובה וחבויות

החברה בוחנת את נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי כמפורט בבאור 32(2ד)4 לדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים. כחלק מההערכה לפי הנוהג המיטבי החברה מהוונת את תשלומי התביעות העתידיים לפי עקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ובהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות אלו. העלייה בעקום ריבית חסרת הסיכון הקטינה את ההתחייבויות בענפי חובה וחבויות לתקופת הדוח ב-3.8 מיליון ש"ח בשייר לפני מס ו-2.5 מיליון ש"ח לאחר מס.

ב. ביום 7 ליוני, 2020 התפרסם תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - פרמיית אי נזילות, לפיו על החברה לחשב פרמיית אי נזילות בענפי חובה וחבויות בשיעור של 80% חלף 50%, עובדה שהגדילה את ריבית ההיוון המשמשת בחישוב וגרמה להקטנת ההתחייבות הביטוחית ולהגדלת הרווח בכ-3.4 מיליון ש"ח, לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס, 2020.

3. השפעת העליה בשיעור הריבית על התחייבויות בשל הטבות לעובדים

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020, חלה עליה בשיעור התשואות של אגרות חוב קונצרניות צמודות מדד באיכות גבוהה, המשמשות לצורך קביעת שיעור ההיוון של מחויבויות להטבה מוגדרת, והטבות אחרות לטווח ארוך, הנקובות בשקל. השפעות השינוי בשיעור ההיוון כאמור, הינה, קיטון בהתחייבות בשל תוכניות להטבה מוגדרת וגידול במסים הנדחים ליום 31 במרס, 2020 בסכום של 1,876 אלפי ש"ח ו-642 אלפי ש"ח, בהתאמה, אשר הוכרו כנגד רווח כולל.

ג. אירועים מהותיים אחרים בתקופת הדיווח

1. ביום 29 במרס, 2020 אישר דירקטוריון החברה, לאחר אישור ועדת הביקורת, הפחתת 15% מהיקף משרתו של עוזר יו"ר הדירקטוריון, מר אור אלעזרא ("מר אלעזרא"), בנו של מר אלי אלעזרא, יו"ר דירקטוריון החברה ובעל השליטה בה, כך שתעמוד על היקף משרה של 65%. לאחר עדכון היקף משרתו, עומד שכרו של מר אלעזרא על סך של 29,577 ש"ח (ברוטו) 59,792 ש"ח עלות מעביד כוללת). מלבד העדכון האמור לא חלו שינויים נוספים ביתר פרטי העסקתו של מר אלעזרא.
2. ביום 29 במרס, 2020 אישר דירקטוריון החברה את חידוש הסכם הניהול ב"מרכז המסחרי אפרידר" בין אפרידר לבין פנינת אפרידר. דמי הניהול יעמדו על סך של 9 ש"ח למ"ר לכל תקופת ההתקשרות, קרי עלות חודשית של כ-37 אלפי ש"ח לתקופה של 12 חודשים נוספים עם שתי אופציות הארכה בנות 12 חודשים כל אחת.

באור 9: - אירועים מהותיים לאחר תקופת הדיווח

- א. לעניין העליות הניכרות בשווקים הפיננסיים בתקופה שלאחר מועד הדוח ועד לפרסומו שהשפיעו לטובה על תיק הנוסטרו של החברה ועל תיק ההשקעות של הפוליסות תלויות התשואה, ראה **באור 1(ד)**.
- ב. לעניין מכתב הממונה בדבר פרמיית אי נזילות בביטוחי סיעוד וחבויות, ראה **באור 8 ב**.
- ג. ביום 27 במאי, 2020 אישר דירקטוריון החברה, לאחר שוועדת הביקורת דנה בעסקה וסיווגה אותה כעסקה שאינה חריגה הנעשית בתנאי שוק, את הגדלת העמלה המשולמת לאלבר סוכנות לביטוח כללי (2016) בע"מ עבור מכירת פוליסות ביטוח של החברה, מעמלה בשיעור של 10% לעמלה בשיעור של 12%.
- ד. ביום 29 במרס, 2020 אישר דירקטוריון החברה את הארכת ההתקשרות עם חברת ממסי שירותי דרך וגרירה בע"מ ("ממסי") לרכישת שירותי דרך וגרירה לפוליסות ביטוח רכב. לפרטים נוספים ראה תקנה 22 בפרק הרביעי לדוח התקופתי. בימים 20 במאי, 2020 ועדת הביקורת סיווגה את חידוש ההתקשרות עם ממסי כעסקה שאינה חריגה, בהתאם לסעיף 117 לחוק החברות, בכפוף לאישורה על-ידי דירקטוריון החברה.
- ה. לעניין העסקה עם הראל - ראה **באור 1 (ג)**.
- ו. לפירוט בנושא תובענות ייצוגיות לאחר תאריך המאזן, ראה **באור 6 (א)** תביעות מספר 13, 14, 15 ו-16.

פירוט השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 במרס, 2020			
סך הכל	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	שווי הוגן דרך רווח והפסד
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
607,880	-	607,880	-
1,074,565	1,074,565	-	-
93,363	-	11,728	81,635
146,861	-	75,148	71,713
<u>1,922,669</u>	<u>1,074,565</u>	<u>694,756</u>	<u>153,348</u>

נכסי חוב סחירים (1)
נכסי חוב שאינם סחירים (*)
מניות (2)
אחרות (3)
סך הכל

(*) לפירוט הרכב נכסי חוב שאינם סחירים - ראה באור 5 ב' "מכשירים פיננסיים".

ליום 31 במרס, 2019			
סך הכל	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	שווי הוגן דרך רווח והפסד
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
832,368	-	832,368	-
1,050,734	1,050,734	-	-
82,457	-	30,386	52,071
64,792	-	6,533	58,259
<u>2,030,351</u>	<u>1,050,734</u>	<u>869,287</u>	<u>110,330</u>

נכסי חוב סחירים (1)
נכסי חוב שאינם סחירים (*)
מניות (2)
אחרות (3)
סך הכל

(*) לפירוט הרכב נכסי חוב שאינם סחירים - ראה באור 5 ב' "מכשירים פיננסיים".

ליום 31 בדצמבר, 2019			
סך הכל	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	שווי הוגן דרך רווח והפסד
מבוקר			
אלפי ש"ח			
799,420	-	799,420	-
1,021,774	1,021,774	-	-
102,867	-	14,096	88,771
84,692	-	15,942	68,750
<u>2,008,753</u>	<u>1,021,774</u>	<u>829,458</u>	<u>157,521</u>

נכסי חוב סחירים (1)
נכסי חוב שאינם סחירים (*)
מניות (2)
אחרות (3)
סך הכל

(*) לפירוט הרכב נכסי חוב שאינם סחירים - ראה באור 5 ב' "מכשירים פיננסיים".

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

(1) נכסי חוב סחירים (המשך)

הרכב:

ליום 31 במרס, 2020	
הערך בספרים	עלות מופחתת
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
399,175	362,631
208,705	204,811
607,880	567,442

אגרות חוב ממשלתיות

זמינות למכירה
נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה:
 זמינים למכירה
 סך הכל נכסי חוב סחירים

הרכב:

ליום 31 במרס, 2019	
הערך בספרים	עלות מופחתת
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
554,350	495,504
278,018	250,544
832,368	746,048

אגרות חוב ממשלתיות

זמינות למכירה
נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה:
 זמינים למכירה
 סך הכל נכסי חוב סחירים

הרכב:

ליום 31 בדצמבר, 2019	
הערך בספרים	עלות מופחתת
מבוקר	
אלפי ש"ח	
558,663	496,567
240,757	220,736
799,420	717,303

אגרות חוב ממשלתיות

זמינות למכירה
נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה:
 זמינים למכירה
 סך הכל נכסי חוב סחירים

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

(2) מניות

ליום 31 במרס, 2020		
עלות	הערך בספרים	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
31,758	11,728	מניות סחירות
72,542	81,635	מניות שאינן סחירות
104,300	93,363	סך הכל מניות
	22,825	ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח או הפסד (במצטבר)
ליום 31 במרס, 2019		
עלות	הערך בספרים	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
21,758	12,987	מניות סחירות
53,093	69,470	מניות שאינן סחירות
74,851	82,457	סך הכל מניות
	12,731	ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח או הפסד (במצטבר)
ליום 31 בדצמבר, 2019		
עלות	הערך בספרים	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
29,501	14,096	מניות סחירות
53,093	88,771	מניות שאינן סחירות
82,594	102,867	סך הכל מניות
	20,458	ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח או הפסד (במצטבר)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)
(3) השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 במרס, 2020		
עלות	הערך בספרים	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
82,127	75,148	<u>סחירות</u>
		זמינות למכירה
		<u>שאינן סחירות</u>
		מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד
60,325	65,971	מכשירים נגזרים
-	5,742	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
60,325	71,713	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
142,452	146,861	ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח או הפסד (במצטבר)
	3,376	

ליום 31 במרס, 2019		
עלות	הערך בספרים	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
6,638	6,533	<u>סחירות</u>
		זמינות למכירה
		<u>שאינן סחירות</u>
		מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד
56,553	56,639	מכשירים נגזרים
-	1,620	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
56,553	58,259	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
63,191	64,792	ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח או הפסד (במצטבר)
	-	

ליום 31 בדצמבר, 2019		
עלות	הערך בספרים	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
11,256	15,942	<u>סחירות</u>
		זמינות למכירה
		<u>שאינן סחירות</u>
		מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד
60,324	63,989	מכשירים נגזרים
1	4,761	סך הכל השקעות פיננסיות שאינן סחירות
60,325	68,750	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
71,581	84,692	ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח או הפסד (במצטבר)
	-	

השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, קרנות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, קרנות גידור, נגזרים פיננסיים, אופציות, מוצרים מובנים.